

O'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi nashri

Postda Ha посты

Vatanga va xalqqa sadoqat bilan xizmat qilish – olyi burchimiz!

2025-yil 5-iyun
payshanba
№ 23 (4717)

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqa boshlagan / Web-site: www.postda.uz / E-mail: info@postda.uz

TONGLAR OTAVERSIN INCH-OZOYISHTA

“ «Ko'cha tasodiflarga to'la» deb
bejiz aytishmaydi. Navoiy shahri-
ning «O'zbekiston» mahallasi Islom
Karimov nomidagi shohko'chaga
tutashib ketgan. Tungi paytda ana
shu ko'cha bo'ylab xizmat o'tayot-
gan xodimlar mahalla ichkarisini
ko'zdan kechirishga ahd qilishdi.
Shunda daraxt tagidagi o'rindiqda
dong qotib uxbab yotgan erkakka
ko'zları tushdi...

(Davomi 8-betda.)

YOSHLAR OYLIGI

YASHNAGAN DARAXTNING MEVASI SHIRIN

So'nggi yillarda mamlakatimiz maktab ta'limi tizimida iqtidorli o'qituvchilarni aniqlash, rag'batlantirish borasida amalga oshirilayotgan loyiham o'z samarasini bermoqda. IIV Ixtisoslashtirilgan maktab-internati pedagoglarining 16 nafari xorijiy tillar hamda fanlar bo'yicha xalqaro sertifikatga ega ekanligi fikrimiz dalilidir.

Matematika bo'yicha xalqaro olimpiada g'olibи hamda O'zbekiston terma jamoasi treneri, «Mard o'g'on» davlat mukofoti sohibi Jahongir Norboyev umidli yoshlardan biridir. U maktab o'quvchilari orasidan iqtidorilarini tanlab, ularga matematika fani sir-asrorlarini chuqr o'rgatyapti. Natijalar yomon emas.

Ma'lumki, IMAS (International Mathematics Assessment for Schools) xalqaro matematika olimpiadasi 2011-yildan buyon o'tkazib kelinmoqda. Mazkur xalqaro olimpiada 3 ta toifada 2 bosqichda o'tkazilib, unda Xitoy, Ruminiya, Tayvan, Vietnam kabi 20 ga yaqin davlatlardan yosh matematiklar ishtirok etishadi. 2024/2025-o'quv yili hisobidan Toshkent shahrida bo'lib o'tgan ushbu olimpiadada lavhamiz qahramonining shogirdi, IIV Ixtisoslashtirilgan maktab-internati 5-sinf o'quvchisi Behruz Mustafoqulov muvaffaqiyatlari ishtirok etib, bronza medal sohibi bo'ldi.

– Otam iste'fodagi katta serjant Farhod Shirinov uzoq yillar Jizzax shahar IIBda xizmat qilganlar. Men ota-onamga a'lo baholarga o'qib, kelajakda ichki

ishlar organlarida xizmat qilaman deb va'da bergenman. Maktab-internatda chuqr bilim olishimiz uchun barcha sharoitlar yaratilgan. May oyida matematika fani bo'yicha Toshkentda bo'lib o'tgan respublika olimpiadasida kumush medalni qo'liga kiridim. Bunda ustozim Jahongir Norboyevning hissalari katta. Endigi orzuym kelasi yili oltin medal sohibi bo'lish, – deydi Behruz Mustafoqulov.

Uning ushbu orzu-niyatiga erishishiga biz ham tilakdoshmiz. Quvonarlisi, mazkur maktabda Behruzbekka o'xshagan fan olimpiadalarini va nufuzli sport musobaqalari g'oliblari soni yildan-yilga ortib bormoqda.

Abu KENJAYEV,
o'z muxbirimiz.

«XAVFSIZ OILA»

QO'RG'ON MUSTAHKAM BO'LSA...

Baxtli oilalar tufayli baxtiyor jamiyat shakllanadi. Chunki o'zaro mehrli ota-onalarning farzandlari ham bir-biriga mehribon bo'ladi. Agar oilalarda parokandalik bo'lsa, jamiyatning ham tinchi yo'qoladi.

TOSHKENT SHAHAR TAJRIBASI tariqasida poytaxt hokimligi hamda shahar IIBB va tegishli idoralar hamkorligida «Xavfsiz oila» konsepsiysi doirasida qabul qilingan loyiha asosida ishchi guruh tashkil etilgan.

Loyiha doirasidagi tadbirilar davomida tumanlar kesimida nosog'lom turmush tarzini kechirayotgan, ishsiz, muayyan kasb-korga ega bo'Imagan, ijtimoiy-maishiy muammolar yechimiga muhitoj oilalar o'rganilib, 15 ta oila va ularning 50 ga yaqin farzandlari bilan manzilli ishlar olib borilmoqda. Bir oy davomida ushbu oilalarning muammolari o'rganilib, psixologik portretlari asosida ruhiy, ijtimoiy, iqtisodiy,

huquqiy va tibbiy yordam ko'rsatilmoqda. Qiziqlishi va layoqatiga ko'ra kasb-hunaraga o'qitishga, sport to'garaklariga jalb etilgan.

Oila a'zolarining madaniy hordiq chiqarishlariga ham alohida urg'u berilmoxda. Bu kabi tadbirilar ularning bir-birlarini yaxshiroq tushunishlari, rishtalarining mustahkamlanishiga omil bo'ladi. Loyihadan ko'zlangan asosiy maqsad ham oilalarning to'laqonli, baxtli, o'zaro ahil va totuvlikda yashashlari, farzandlar tarbiyasida faol ibrat bo'lishlari va sog'lom hayot kechirishlari ga qaratilgan.

Sarvar SOBIROV,
o'z muxbirimiz.
Toshkent shahri.

AYOL VA JAMIYAT

QARSHI SHAHRIDA xotin-qizlar ishtirokida o'tayotgan yakka taribdag'i profilaktik tadbirlarning natijadorligini ta'minlashda mahallalarda faoliyat yuritayotgan «Ayollar maslahat kengashlari»ning o'rni katta bo'limoqda. Misol uchun,

HAMKORLIKDA NATIJA BOR

joriy yilning o'tgan davrida o'tgan yilning shu davriga nisbatan ayollar tomonidan sodir etilgan jinoyatlar 20 foizga kamaygani buning tasdig'i idir.

– Profilaktik hisobda turgan 186 nafar xotin-qizdan 23 nafari ishga

yojlashtirildi, – deydi Qarshi shahar II OFMB HPB xotin-qizlar masalalari bo'yicha katta inspektori, leytenant Nargiza Maqsadova. – 11 nafariga tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yishga, 4 nafariga shaxsini tasdiqlovchi hujjalarni qayta tiklashga ko'makla-

shib, muqaddam sudlangan 9 nafar xotin-qiz profilaktik hisobga olinib, ularga moddiy va ma'naviy ko'mak berildi.

Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.

Qashqadaryo viloyati.

SPORTNI SEV, SPORT BILAN YASHA!

OTAM, ONAM VA MEN – SPORTCHILAR OILASI

Ichki ishlar organlari xodimlari o'rtasida 1-iyun – Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni munosabati bilan «Otam, onam va men – sportchilar oilasi» shiori ostida sportning estafeta, shaxmat, shashka va arqon tortish turlari bo'yicha musobaqa o'tkazildi. Unda sohaviy xizmatlardan 16 ta jamoa 52 nafar oila a'zolari bilan ishtirok etdi.

Barcha shartlarni a'llo darajada bajargan IIV Akademiyasi xodimi, kapitan Akmal Mirsharapov hamda Jazoni ijro etish departamenti xodimi, safdar Saken Ismailovlar oilasi uchinchi, Transport va turizm obyektlarida xavfsizlikni ta'minlash departamenti xodimi, mayor Nurredin Jumaboyev oilasi ikkinchi o'rinni egalladi. Faxrli birinchi o'rinni Qorovul qo'shinlari qo'mondoni ligi harbiy xizmatchisi, III darajali serjant Turg'un Ostonov oilasiga nasb etdi.

Shuningdek, musobaqada «Faol ishtirok etgan oila» nominasiyasiga IIV Jamoat tartibini saqlash xizmati xodimi, katta serjant Zafar Tanirkulov va Tezkor qidiruv departamenti xodimi, safdar Shahlo Axmedanova oilasi munosib deb topildi.

G'olib ishtirokchilar va ularning oila a'zolari musobaqa tashkilotchilari tomonidan diplom, medal va qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandi.

O'z muxbirimiz.

STEREOTASVIR

Ushbu tasvir ostida sirli hajmiy (3D) rasm yashiringan. To'pishga urinib ko'ring.

Rasmga qaragan paytingiz nigohingizni bo'sh qo'ying. Rasm chaplanib ketgach, nigohni uzmasdan sekinlik bilan uzoqlashing.

XIZMATLARDA

BAG'RIKENGLIK SIYOSATI

Andijon viloyati respublikadagi eng chekka hududlardan hisoblansa-da, bu yerga dunyoning ko'plab mamlakatlari fuqarolari kelib ketadi. Masalan, joriy yilning 5 oyi davomida 12485 nafar xorij fuqarosi yashash uchun vaqtincha ro'yxatga qo'yildi. Ular orasida dunyoning 50 ta davlatidan kelgan vakillar bor. Eng ko'p yon va jon qo'shni Qirg'iz Respublikasi fuqarolari bo'lsa, undan keyingi o'rinnlarni Turkiya, Xitoy, Tojikiston, Qozog'iston, Turkmaniston va AQSHdan kelgan shaxslar tashkil etadi. Ro'yxatdan Ispaniya, Germaniya, Buyuk Britaniya kabi bir qator Yevropa mamlakatlari hamda Bahrayn, Jazoir, Marokash, Misr kabi Osiyo davlatlaridan tashrif buyurgan mehmonlar ham o'rinn olgan. Ular asosan ish, biznes, sayohat, oilaviy

kistonda vaqtincha ro'yxatda turish muddati bir oyga uzaytirildi.

Viloyatda fuqaroligi bo'Imagan shaxs (FBSH)larni fuqarolikka qabul qilish jarayonlari osonlashdi. 2016-yildan shu kunga qadar 3 mingga yaqin fuqaroligi bo'Imagan shaxs Prezidentning tegishli farmonlari asosida fuqarolikka qabul qilingan bo'lsa, 2022-yildan boshlab mingdan ortiq shaxslarning fuqaroligi tan olindi. Bu esa ko'rsatilayotgan bag'rikenglik siyosati natijasida FBSH hujjatiga ega bo'lgan fuqarolar deyarli qolmaganini, bunday maqomdagi shaxslar yurtimizning to'laqonli fuqarolariga aylanganligini bildiradi.

Bugun migratsiya xizmatlari va fuqarolikni rasmiylashtirish jarayonlari mutlaq yangicha dastur asosida faoliyat ko'rsatmoqda. Xizmatlar onlayn tizim orqali amalga oshiriladi.

aloqalar va mehmonorchilik maqsadlarida qadam ranjida qilgan. Viloyatda Hindiston va Pokistondan kelib, ta'lim olayotgan 1000 nafar talaba ham vaqtinchalik ro'yxatda turadi.

Viloyat IIB Migratsiya va fuqarolikni rasmiylashtirish boshqarmasi muhim topshiriqlar bo'yicha inspektori, kapitan Jahongir Mullayev bergen ma'lumotlarga qaraganda, bugun mamlakatimizda chet davllatlar bilan yo'lga qo'yilgan keng qamrovli hamkorlik ortidan xorijliklarning yurtimizga kelib, vaqtincha yashash imkoniyatlari kengaydi. Masalan, Qozog'iston fuqarolarining O'zbek

yotgani uchun murojaatlarning hal etilish davri jadallahshdi. Avvalgidek navbat kutishlar yo'q. Hududiylik tamoyilning joriy etilishi fuqarolarga kerakli xizmatlardan foydalanish uchun o'ziga qulay migratsiya bo'limlariga murojaat qilish imkonini berdi. To'lovlar ham billing tizimi orqali, xodimlarning aralashuviziz amalga oshirilmoqda.

Xulosa shuki, yurtimizga kelayotgan xorijiy mehmonlar va yurtdoshlarimizning bizdan rozi bo'lishlari uchun barcha sharoit muhayyo.

Nigoraxon TO'XTAMATOVA,
o'z muxbirimiz.

Andijon viloyati.

www.postda.uz

t.me/postdarasmiy

www.instagram.com/postda_uz

Внимание детям

ЗНАТЬ ДОЛЖНЫ И МАЛЫШИ!

Сотрудники дорожно-патрульной службы осуществляют целенаправленную деятельность по разъяснению детям ПДД.

Очередное мероприятие под девизом «Дисциплина дорожного

движения начинается с детства» состоялось в дошкольной образовательной организации № 50 города Самарканда. Малыши узнали значение основных дорожных знаков, необходимость неукоснительного следования правилам безопасного поведения.

Соб. корр.

Мы против коррупции

СОБЛЮДЕНИЕ ЗАКОНА ПРЕВЫШЕ ВСЕГО

В ходе проведения технических и оперативно-розыскных мероприятий сотрудники отделения кибербезопасности службы оперативного розыска УВД Джизакской области установили, что гражданин С. Б. осуществлял незаконную торговлю криptoактивами через социальные сети, а также распространял в мессенджерах информацию, пропагандирующую азартные игры, основанные на риске.

В рамках рассмотрения данных фактов в качестве вещественных доказательств были изъяты мобильный телефон и другие предметы, имеющие отношение к делу, начаты соответствующие процессуальные действия. В целях избежания привлечения к ответственности гражданин С. Б. предложил старшему оперуполномоченному отделения кибербезопасности капитану Орифжону Каримову взятку в размере 800 долларов США.

Сотрудник отказался от взятки, разъяснив гражданину противоправность его действий. Однако С. Б. не внял предостережениям и вновь предпринял попытку подкупа.

О факте коррупционного предложения капитан О. Каримов доложил руководству. Совместно с сотрудниками отдела ГУСБ МВД по Джизакской области и представителями прокуратуры, при участии понятых граждан С. Б. был задержан сличным при даче взятки.

Данный случай – яркое подтверждение принципиальной позиции сотрудников органов внутренних дел, для которых соблюдение закона является приоритетом.

Алижон АБДУСАТТОРОВ,
соб. корр.

Джизакская область.

Становление

ПОСТИГАЯ ПРОФЕССИЮ

Горячая пора у учащихся Каракалпакского академического лицея МВД Узбекистана. В эти дни в соответствии с образовательными планами они проходят учебную практику на базе отраслевых подразделений органов внутренних дел.

Учащиеся закрепляют теоретические знания, приобретенные в лицее, знакомятся со спецификой деятельности служб профилактики правонарушений, патрульно-постовой и дорожно-патрульной служб, подразделений миграции и оформления гражданства, формируют необходимые навыки.

– Практику прохожу на базе опорного пункта № 201 УКД ОВД г. Нукуса под руководством капитана Абатбая Оралбаева, – говорит учащийся 1-го курса Махкам Кадиров. – Изучаем деятельность по раннему предупреждению правонарушений в махалле Халыклар дослыгы, где проживают свыше 4 тысяч граждан, как осуществляется взаимодействие с активом

махалли, рассматриваются обращения жителей. Ознакомливаемся с работой, проводимой с молодежью в рамках правовой пропаганды, в том числе направленной на предупреждение киберпреступлений.

Представители преподавательского состава лицея в качестве кураторов осуществляют методическое консультирование. При этом особое внимание уделяют постижению будущими стражами порядка новых механизмов организации деятельности ОВД в сфере обеспечения общественной безопасности, борьбы с преступностью.

Ниетбай БЕКИМБЕТОВ.
Республика Каракалпакстан.

 MA'NAVIYAT VA MA'RIFAT DARSI

SUN'iy INTELLEKTNI JORIY ETISH – DAVR TALABI

Axborot texnologiyalari rivojlanishi natijasida sun'iy intellekt reallikka aylandi va shiddat bilan hayotimizga kirib keldi. Hozirda biz foydalanayotgan ko'plab dasturlar, jumladan, mobil qurilmalarning barchasi sun'iy tafakkur mahsulidir. Ularni yaratish va yig'ish jarayonida ham maxsus robotlarning beminnat xizmatidan foydalaniladi. Aniqrog'i, bir robotni yaratish uchun boshqa bir robot ishlataladi.

Shu o'rinda savol tug'ilishi tabiiy. Sun'iy intellekt odamlardan ishini tortib olib qo'yamaydim? Sun'iy intellektning o'zi odamlarning ishini olib qo'yamaydi, lekin undan unumli foydalana oladigan boshqa odamlar tortib olishi mumkin. Sun'iy intellektning aynan o'zidan qo'rqish kerak emas, balki uni yaxshilab o'rganish zarur bo'ladi. Bugungi kunda u ayniqsa media sohasiga shiddat bilan kirib keldi. Tasvir ustida ishslash, montaj qilish kabilarda qo'l kelyapti. Chet elda shu darajaga chiqdiki, televdeniyeda boshlovchilarning sun'iy intellekt shakli yaratilib (avatar), dasturlar olib borilmoqda.

Sun'iy intellektning salbiy jihatlari bormi? Bunday olib qaraganda, salbiy tomonlar hamma narsada bor. Aytaylik, oddiy pichoqdan oshxona anjomni sifatida ham, qurol sifatida ham foydalanish mumkin. Sun'iy intellekt ham nima maqsadda, kimning qo'ida ishlatalishiga qarab foydali yoki zararli bo'lishi mumkin.

Yana shunga e'tibor qaratish lozimki, sun'iy intellekt dunyodagi har to'rtinchchi ish o'rniga ta'sir ko'rsatmoqda. Sun'iy intellekt texnologiyalarining eng katta ta'siri ofis ishlariga to'g'ri keladi, chunki generativ sun'iy intellekt ko'plab vazifalarni avtomatlashtirish qobiliyatiga ega.

Xalqaro mehnat tashkiloti va Polsha Milliy tadqiqot instituti tomonidan o'tkazilgan yangi qo'shma tadqiqotga ko'ra, sun'iy intellektidan foydalanishning eng katta ehtimoliy natijasi – insanni kompyuter bilan to'liq almashitish emas, balki mehnat jarayonining transformatsiyalanishi bo'ladi.

Qayd etilishicha, sun'iy intellekt mehnat bozorida erkaklar va ayollarga turlicha ta'sir ko'rsatadi. Dunyodagi ish o'rinalarining qariyb 25 foizi potential ravishda sun'iy intellekt ta'siriga

uchraydi. Rivojlangan davlatlarda ushbu ko'rsatkich 34 foizga teng. Shu bilan birga, uning ayollar faoliyatiga ta'sir ko'rsatish ehtimoli yuqori.

Sun'iy intellekt turli sohalarda, masalan, tibbiyotda ham foydali bo'lishi mumkin. Tasavvur qiling, maxsus das-turga sog'lig'ingizga oid shikoyatlarni yozib bersangiz, u sizga tashxis qo'yadi. Ya'ni, qanday davolanish yo'llarini ko'rsatib beradi va kerakli shifokorga yo'naltiradi. Albatta, sun'iy intellekt

intellekt avval bolaning fanni bilish dardajasini aniqlaydi va har bir bolaga mos dasturni tuzib beradi, fanni o'rgatadi.

Yuqorida ta'kidlaganimizdek, sun'iy intellektning salbiy tomonlari ham bor. Masalan, taniqli shaxslarning, tadbirkorlarning yuzlari va ovozlarini ishlatalib, ularning qiyofasida odamlardan aldov yo'li bilan pul undirish holatlari bo'lishi mumkin. Ya'ni, «Biz sizga ko'p daromad qilish yo'llarini o'rgatamiz, buning uchun shu havolaga o'ting

haqiqiy shifokorlarning o'rnini egallamaydi va bu haqda o'zi ham aytadi. U kasalingizni aniqlab, davolanish uchun qaysi shifokorga murojaat qilishni tavsiya qiladi.

Shuningdek, u maqolalar yozishda, juda yirik bazadagi ma'lumotlarni tahlil qilishda qo'l keladi. Sun'iy intellekt matnlar, suratlар, audio va videolar generatsiyasida yordamchi vazifasini bajaradi.

Ta'lim sohasida ham uning o'rni juda ahamiyatlidir. Masalan, ChatGPTga oyiga muayyan miqdorda pul to'lab, obuna bo'lish katta foyda berdi. U farzandlaringizga turli fanlarda ma'lumotlarni juda ham yaxshi biladi-gan o'qituvchi bo'lishi mumkin. Sun'iy

va men sizga qanday boyiganimni o'rgataman», degan videolar ijtimoiy tarmoqlarda paydo bo'lmoxda. Bunday videolar Facebook va Instagramda ko'p tarqaldi. Afsuski, ko'pchilik bilmagan va ma'lumotlarni tekshirish imkon bo'lmagani uchun aldanib, katta pulga tushib qolganlar ham bo'ldi. Hozir biz shunaqa zamonda yashayapmizki, har bir ko'rgan narsamizni albatta tekshirishimiz kerak.

Sun'iy intellekt yordamida qonuniy daromad olish ham mumkin. Oddiy misol, dizayn sohasida ishlasangiz yoki bu sohada ta'limingiz bo'lmasa ham, sun'iy intellektidan foydalanib so'zlar orqali logotiqlar chizishingiz mumkin. Keyin ularni sotsangiz bo'ladi. Yoki

kontent yaratish davrida yashayapmiz. U kontent yaratishda ham juda katta yordam beradi.

Mamlakatimizda sun'iy intellekt ni yanada rivojlantirish maqsadida bir qancha me'yoriy hujjatlar qabul qilinmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi qarori qabul qilingan. Unda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy qilish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish, mamlakatimizning sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanuvchi dunyoning yetakchi davlatlari qatoriga kirishi ga erishish, shuningdek, «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasida belgilangan maqsadlar ijrosini ta'minlash maqsadida bir qator vazifalar belgilab berilgan.

Bundan tashqari, Davlatimiz rahbarining «Ichki ishlar organlari tizimini raqamli transformatsiya qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar to'g'risida»gi qarori ham bugungi kunda dolzarb ahamiyatga ega. Chunki axborot texnologiyalarining rivojlanishi, inson hayotining barcha jabhalariga kirib kelishi qulayliklar bilan birga, yangi tahdidlarni ham olib kelmoqda. Milliy segmentimizda kiberxavfsizlik tahdidlari ham parallel ravishda o'smoqda. Firibgarlik yo'li bilan personal, ya'ni shaxsga doir ma'lumotlarning o'g'irlanishi asosiy tahdidlardan bo'lib bormoqda. Bunday sharoitda ichki ishlar xodimlarining axborot texnologiyalaridan keng foydalanishlari bilan bir qatorda, ular yordamida amalga oshirilgan jinoyatlarga ham qarshi kurashish vazifasi turibdi.

Davlatimiz rahbarining yuqorida tilga olingan qarorida ichki ishlar organlari raqamli transformatsiya qilish asosiy ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Sohada kiberxavfsizlikni ta'minlash, jinoyatlarga qarshi kurashish yo'nalishida sun'iy intellekt va axborot texnologiyalari imkoniyatlardan keng foydalanish nazarda tutilganligi bilan ham bu qaror ahamiyatlidir.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellektning zararidan foydasi ko'p, albatta. Faqat undan to'g'ri, oqilona joydalanish lozim. Hozirda ko'p takrorlanayotganidek, u qo'rinchli va cheklab qo'yiladigan xavf emas. Uni inson boshqa-ruvidan chiqarib yubormaslik kerak. Biroq nima bo'lganda ham, unga ongli mavjudot sifatida qarash noto'g'ri. Chunki u ulkan imkoniyatlarga ega bo'lsa-da, inson tomonidan ixtiro qilinganligini unutmasligimiz kerak.

Sarvar SOBIROV,
o'z muxbirimiz.

Maqolani qoraqalpoq tilida ushbu QR-kod orqali o'qishingiz mumkin.

YPX MASKANIDAGI HUSHYORLIK tufayli jinoyatning oldi olindi

Soat millari tungi taxminan 2:40 ni ko'rsatayotgan mahal. Boysun tumanidagi «Shifobuloq» mahallasi hududida joylashgan «Darband» YPX maskanida ish qizg'in. Bu yer Surxondaryo va Qashqadaryo viloyatlarini bog'lovchi asosiy darvoza bo'lganligi bois doim kelib-ketuvchilarning keti uzilmaydi.

Viloyat IIB Jamoat xavfsizligi xizmati JTSB Kinologiya bo'linmasi instruktor-kinologi, safdor Zuhriddin Davronov ham o'z xizmat vazifasini o'tash uchun YHXB xodimlari bilan birqalikda navbatchilik olib borardi.

U o'ziga biriktirilgan «Graf» laqabli xizmat iti bilan birga postda hushyor turgan vaqtida Toshkentga qarab yo'lga chiqqan «Cobalt» rusumli avtomobil postga kirib keladi. YPX maskanida barcha xodimlar kecha-yu kunduz qat'iy nazorat olib borishayotganini sezgan yo'lovchi Fozil Ibodov (ism-sharifi o'zgartirildi) ning ko'ngliga g'ulg'ula oralaydi. Uning hujjatlari tekshirilayotgan vaqtida ko'zları atrofga olazarak qaray boshlaydi. Saffor Z. Davronov uning xatti-harakatlaridagi xavotirni sezib, xizmat iti bilan birqalikda mashinaning ichki va tashqi qismlarini ko'zdan kechirishga kirishadi. Kinologning harakatlarini ko'rgan F.Ibodovning xavotiri yanada ortadi.

Hid oluvchi «Graf» esa masina emas, F.Ibodov tomona

ishora qiladi. Topqir jonivorning yo'naliш olishi to'g'ri chiqdi. F. Ibodovning yonlari ko'zdan kechirilganida, sof vazni 0,53 gramm bo'lgan opiy giyohvandlik moddasi topildi. Zudlik bilan zarur hujjatlар rasmiylashtirilib, holat yuzasidan jinoiy ish qo'zg'atildi.

Zuhriddin Davronov 1991-yil Jarqo'rg'on tumanida tug'ilgan. Ichki ishlar organlari tizimida 2012-yildan beri faoliyat olib boradi. O'z ishini sadoqat bilan bajaradigan xodim hozirda Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universitetida sirdan tahsil olmoqda. U bir necha marotaba jinoyatlarning «issiq izida» ochilishida jonbozlik ko'rsatgan.

Lavhamiz qahramonining sadoqat va mas'uliyat bilan xizmat qilishdagi faolligi, doimiy intilishi va bilim olishga bo'lgan sa'y-harakati uning professional va shaxsiy yuksalishiga xizmat qilmoqda. Uning bu fidoiyligi barchaga ibrat bo'lishi shubhasiz.

**Feruza RAHMUNQULOVA,
o'z muxbirimiz.
Surxondaryo viloyati.**

HAR BIR BELGI «GAPIRAD»

Tuproqqal'a tumanida harakat xavfsizligini ta'minlash, turli ko'ngil-siz hodisalarining oldini olish bo'yicha hamkorlikdagi profilaktik-targ'i-bot tadbirlari natijasida yo'l harakati bilan bog'liq salbiy holatlarning oldi olinmoqda.

Joriy yilning o'tgan davrida aniqlangan 533 ta qoidabuzarlikning eng achinarlisi, 400 nafar kishi tegishli hujjatlarga ega bo'lmasdan turib transport vositasini boshqargan.

– Haydovchilarning yo'l harakati qoidalariga amal qilmasligi, charchash va toliqish holatlida avtoulovlarni boshqarishi og'ir oqibatli yo'l-transport hodisalariga sabab bo'imqoda, – deydi tuman IIB YHXB katta inspektori, kapitan Erkinboy Sapayev. – Bu kabi holatlarning barvaqt oldini olish maqsadida haydovchilar bilan profilaktik suhbatlar o'tkazilyapti. Lekin ayrim haydovchilar bundan to'g'ri xulosa chiqarishmayapti.

Joriy yilning 17 mart kuni soat taxminan 19:15 larda Tuproqqal'a tumani hududidan o'tuvchi A380 xalqaro avtomobil yo'lining 456-km da haydovchi Azamat Hojiboyev «GAZ A213310» rusumli yuk avtomobilini boshqarib borayotib uxlab qolgan. Natijada avtomashina yo'l chetiga chiqib ag'darilgan va haydovchi tan jarohati olgan holda tuman tibbiyot birlashmasiga yotqizilgan.

Yo'l-transport hodisalarining oldini olishda avtomobil yo'llarini talab darajasida ta'mirlash, ushu yo'naliшdagi ishlarni samarali tashkil etish, mavjud muammo-larni hal etish maqsadida tegishli

tashkilot va korxonalar mas'ullari bilan hamkorlikda o'rganish ishlari olib borildi. Ayrim hududlarga yangi yo'l belgilari o'rnatildi, yaroqsiz holga kelganlari almashtirildi.

Chunki yo'l belgilari «gapiradi». Haydovchi va yo'lovchilar ularni uqishi va amal qilishi kerak. Yo'l va yo'lning piyodalar o'tish qismini ta'mirlash, tungi yoritish uskunlari o'rnatish, avtoshozbekatlar, bozorlar va aholi gavjum hududlarga harakat xavfsizligini targ'ib qiluvchi pannolar, xalqaro va davlat ahamiyatidagi avtomobil yo'llarining mashinalar yuqori tezlikda harakatlanuvchi hududlarga ogohlantiruvchi mayoqchalar o'rnatildi.

Soha xodimlari mahallalarda, dam olish oromgohlarida, maktabgacha ta'lif tashkilotlarida yo'l harakati bilan bog'liq bo'lgan turli madaniy-ma'rifiy tadbirlar, o'quv mashg'ulotlari o'tkazishyapti. Lekin shu o'rinda aytilib o'tish joizki, yo'l-transport hodisalarining kamayishiga faqatgina ichki ishlar organlari xodimlari emas, balki jamoatchilik, mahalla-ko'y ham mas'uldir. Zero, hamkorlik va hamjihatlikda amalga oshirilgan har bir ish samarali natijalar berishi shubhasiz.

**Xudoybergan JABBOROV,
o'z muxbirimiz.**

Xorazm viloyati.

Нам сообщают

■ Ферганская область

Эффективно проходит
месячник «Порядок
и дисциплина».

Так, в Управлении безопасности дорожного движения для сотрудников были организованы мероприятия воспитательного и пропагандистско-агитационного характера.

В целях военно-патриотического воспитания молодежи, привлечения их в ряды органов внутренних дел в управлении провели

День открытых дверей. Учащиеся академических лицеев и профессиональных колледжей города Ферганы ознакомились со спецификой службы. Сотрудники рассказали им о внедряемых цифровых технологиях, новых методах работы. Большой интерес у представителей молодежи вызвали дежурная часть и «Уголок патриотизма», повествующий об истории органов внутренних дел.

Достон БОЗОРОВ,
старший лейтенант.

■ Наманганская область

Согласно распоряжению министра внутренних дел Республики Узбекистан в июне проводится «Месячник молодежи». В его рамках в УВД организован учебный семинар для ответственных за духовно-просветительскую работу, молодежных лидеров городских и районных отделов внутренних дел.

Семинар прошел в форме видеоселектора. Даны поручения относительно проведения запланированных мероприятий.

Обсуждены вопросы, касающиеся мер противодействия коррупции, превращения органов внутренних дел в подлинно народную и профессиональную структуру.

В Наманганском государственном техническом университете состоялся «круглый стол». В нем участвовали представители ректората и деканатов вуза, инспекторы профилактики, студенты.

Цель мероприятия – предупреждение правонарушений и преступности среди молодежи, повышение их правовых знаний, осведомленности о правилах безопасности.

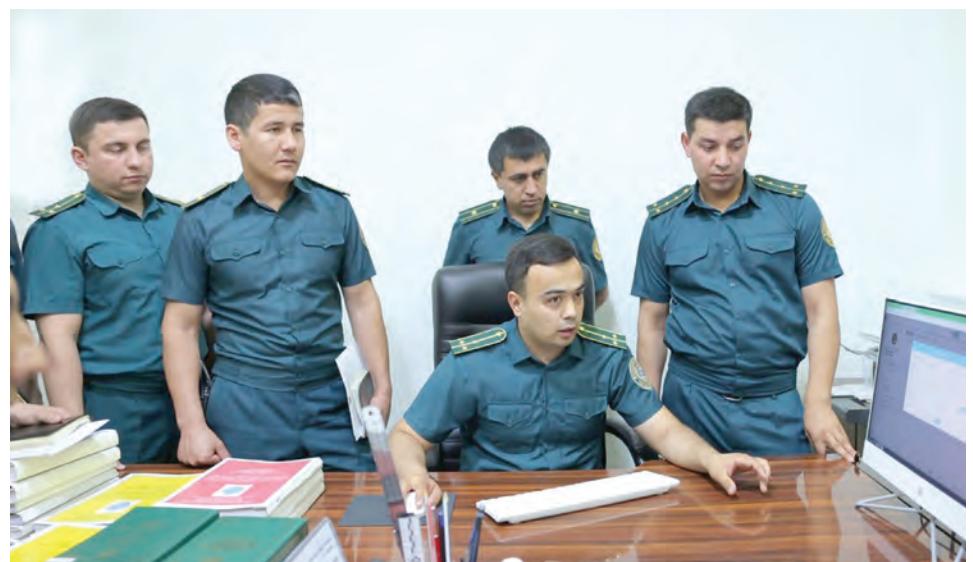
Затрагивались вопросы, касающиеся соблюдения Правил дорожно-го движения, кибербезопасности. Состоялась беседа по проблемам, волнующим студентов, выслушаны их мнения и предложения.

Соб. корр.

■ Хорезмская область

В следственной группе при ОВД Ургенчского района состоялся очередной мастер-класс. В нем участвовали сотрудники Следственного управления, следственных отделов и групп при городских и районных отделах внутренних дел.

На мероприятии рассмотрены вопросы организации следственного процесса, порядок приема обращений граждан, контроля исполнения документов.

– Электронные программы, используемые в процессе следствия, повышают эффективность работы, – говорит старший следователь следственной группы капитан Азамат Султонов. – Они позволяют обеспечить системность сбора документов, оперативно рассматривать обращения юридических и физических лиц.

Проведение подобных мастер-классов повышает знания, совершенствует навыки следователей, способствует обмену опытом.

Жалолбек БОБОЖОНОВ,
майор.

QO'SHSAHIFADA —

boshqa a'zolari bilan qo'lga berib ish-lashyapti. Ular chuqur huquqiy bilimga egaligi, profilaktika ishlarini samarali tashkil etishi bilan boshqa hamkasblariga namuna bo'lishyapti.

BAG'OVAT SAVOB ISH
Qoqliganni suyash – bag'oyat savob. Qiziltepa tumani IIB Probatsiya

marasidir, – deydi tuman IIB Probatsiya guruhi inspektori, katta leytenant Shamshod Asliddinov.

Ayni paytda tuman IIB Probatsiya guruhi nazorati ostida 187 nafar mahkum bo'lib, ularning 10 nafarini xotin-qizlar tashkil etadi. Joriy yilda jazoni ijro etish muassasalaridan ozod etilib, probatsiya nazorati ostiga olingan 2 nafar mahkum-

ga tadbirkorlik faoliyatini yo'iga qo'yishi uchun subsidiyalar ajratildi. Ularning 10 nafari kasbga o'qtildi. Ijtimoiy-moddiy ahvoli og'ir bo'lgan 4 nafar mahkumning xonadoni ta'mirlab berildi.

SIFATLI TERGOV – BOSH TALAB

– Tergovchilar va surish-tiruvchilar jinoyatlarni fosh etish va aybdorlarni aniqlashning bosh talabi tergovni sifatli olib borish ekanligini yaxshi bilishadi, – deydi tuman IIB huzuridagi Tergov guruhi katta tergovchisi, mayor Abbas Navro'zov. – Joriy yilning 5 oyi mobaynida 80 ga yaqin jinoyat ishini tergov qildik. Ularning ko'pini firibgarlik, o'g'irlik va giyohvandlik bilan bog'liq holatlar tashkil etadi.

Soha xodimlari dastlabki tergov jarayonida, xususan guman qilinuvchi, jabrlanuvchi va guvohlar bilan mu-loqot chog'ida xolislikni bir daqiqa ham unutishgani yo'q. Bundan tashqari, mahallalarda o'tkazilayotgan jinoyat muhokamalarida, targ'ibot ishlarida ham faol ishtiroy etishyapti.

«Xo'jaqo'rg'on» mahallalari-da birorta ham jinoyat sodir etilishiga yo'l qo'yilmadi. Aynan kuzatuv kameralari orqali 10dan ortiq jinoyat va huquqbazarliklar fosh etildi. Profilaktika inspektori leytenant Diyorbek Sa'dulayev, katta leytenantlar Alisher Xolov hamda Nuriddin Valiyev mahalla yettiligining

guruhi xodimlari bu bora-da ibratli ishlarni amalga oshirishmoqda.
– Inson qadri ulug'lanayotgan jamiyatimizda bilib-bilmay jinoyat ko'chasi ga kirib qolganlarga to'g'ri yo'l topishlarida har tomonlama ko'maklashilyapti. Probatsiya nazoratidagi shaxslar orasida xatolarini tushunib, to'g'ri xulosa chiqarib, kasb o'rganib, halol mehnati orqasidan ro'zg'or tebratib, tinch-totuv yashayotganlar ko'pchilikni tashkil etadi. Bu esa bizning faoliyatimiz sa-

PATRUL SHAHAR KEZADI

TONGLAR OTAVERSIN TINCH-OLOYISHTA

(Davomi. Boshi 1-betda).

Uni sekin uyg'otib, nima uchun bu yerda tunayotganini bilmochi bo'lishdi. Haligi kishi ko'zi xodimlarga tushishi bilan xaltasini olib qochishga urindi. Xodimlar bu holatga ham tayyor turishgan edi. Surishtiruv chog'ida uning o'g'irlik sodir etgani sababli qidirilayotgani ma'lum bo'ldi.

Tongga yaqin Janubiy ko'cha-da xizmat o'tayotgan PPX xodimlaridan biri gaz hidini payqab qoldi. Atrofni sinchiklab ko'zdan kechirishsa, haqiqatan ham ko'p qavatli uylar oldidan o'tgan quvurdan gaz sizib chiqayotgan ekan. Bu esa jiddiy ko'ngilsizlik-

ka sabab bo'lishi mumkin edi. Xodimlar zudlik bilan tegishli xizmatga qo'ng'roq qilib, ushu holat haqida xabar berishdi. Natijada tong otgunga qadar gaz quvuri ta'mirlab qo'yildi.

Viloyat IIB JTSB PPX batalyoni xodimlari tungi patrullik davomida shaharning jinoyat yuz berishi ehtimoli yuqori bo'lgan hududlari, mahallalarning yaxshi yoritilmagan joylari hamda kafe-barlar, boshqa ko'ngilochar maskanlarga alohida e'tibor qaratishadi. Shuningdek, ko'cha ko'yda bemaqsad yurganlarning, shubhali kimsalarning shaxsiga aniqlik kiritiladi.

NAVOIY VILOYATI

KASB FIDOVISI

Tarbiya – bu shunchaki oddiy jarayon emas, balki bola qalbiga yo'l topish san'ati. Uning qalbi avvaliga oq qog'ozdekk toza bo'ladi. Ana shu oq qog'ozga ota-onan nima chizsa, kelgusida shunday manzara kasb etadi. Ota-onan bugun bola tarbiyasiga e'tiborsiz bo'lisa, ertaga afsus chekadi, uyatdan bosh ko'tarolmay qoladi.

BOLA QALBI – OQ QOG'oz

Zarafshon shahrining «Oltin vodi» mahallasida istiqomat qiluvchi Oliya (ismlar o'zgartirildi) Vohid bilan tanishib, keyinchalik yaxshi niyatlar bilan turmush qurishdi. Ammo farzandli bo'lidan keyin, oilaviy keshishmovchiliklari yuzaga chiqa boshladi. Oliya boriga qanoat qilmay, hadeb turmush o'rtog'ining kam topishidan noliyverardi. Shu alfozda yillar o'tib, qizi Nodira 6 yoshga to'ldi. O'zaro janjallar oqibatida oxiri er-xotin ajrimgacha borishdi. O'rta-da bola sarson. Hali Oliya qizini ota uyiga olib ketadi, hali Nodirani otasi yashirinchay qaytarib olib keladi.

Ushbu holatni o'rgangan Zarafshon shahar IIB JXX HPB Voyaga yetmagan yoshlari bilan ishslash gu-

ruhi katta inspektori, kapitan Sitora Boboqulova er-xotinni murosaga keltirishga ko'p urindi. Ammo foydasi bo'lmadi. Shundan so'ng qiz-chaga himoya orderi berishni taklif qildi. Oilaviy nizo sudgacha yetib bordi. Ajrim bo'lgach, qizcha otasi qaramog'iga qaytarildi, onasi esa ko'p o'tmay xorijga ishslash uchun ketdi.

Shu o'rinda ota-onaning farzand tarbiyasiga loqaydligi qanday oqibatlarga sabab bo'lishiga yana bir misol keltirsak. Er-xotin o'g'llarini endi aqlini tanib oldi, katta bo'lib qoldi, bu yog'iga o'zini eplaydi deb o'ylashdimi, uni o'z holiga tashlab, chet elga ishlagani ketishdi. Maktabning bitiruvchi sinfida o'qiydigan

Jasur uyida yolg'iz qoldi. Natijada bir necha bebosh o'rtoqlariga qo'shilib zararli odatlarni o'rgana boshladi. Tungi reydlarning birida uning ko'cha-ko'yda nazoratsiz yurgani aniqlandi. O'smirning turmush sharoiti haqidagi ma'lumotlar oshkor bo'lgach, kapitan Sitora Boboqulova darhol uning ota-onasi bilan bog'lanib, vaziyatni tushuntirib, ularning farzand oldidagi mas'uliyati va javobgarligini tushuntirdi. To ota-onasi qaytgunga qadar Jasurni viloyat IIB HPB Voyaga yetmaganlarga ijtimoiy-huquqiy yordam ko'rsatish markaziga joylashtirdi. Bir oydan so'ng o'smirning onasi qaytdi. Sitora suhabat davomida o'g'li

jinoyat ko'chasiga kirmasidan uning tarbiyasi bilan jiddiy shug'ullanishi lozimligini ayolga tushuntirdi.

Kapitan Sitora Boboqulova yosh, intiluvchan xodimalardan biri. Avval, Xatirchi tumani IIB JXX HPB xotinqizlar masalalari bo'yicha inspektori 2022-yildan buyon esa Zarafshon shahrining voyaga yetmagan yoshlari bilan tizimli ishlar olib boryapti.

Lavhamiz qahramoni shahar hududida jinoyat sodir etishga moyil 70 nafar yoshning har biri bilan yakka tartibda suhbatlashib tushuntirish ishlari olib boryapti. Mahalla va makkablar ma'muriyati bilan hamkorlikda yoshlarning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish maqsadida sport musobaqlari, kitobxonlik tadbirleri uyuştirib, ularni to'garaklarga jaib etadi.

QILNI QIRQ YORIB

XATOSI TAQDIRINI O'ZGARTIRADI

Jinoyatshilikkha qarshi samarali kurashish, ashyoviy dalilar asosida haqiqatni aniqlash vaadolatni qaror toptirishda ekspert-kriminalistlar muhim rol o'ynaydi.

Hayotxon Narziyev 2013-yilda IIB Akademiyasini muvaffaqiyatli tamomladi. So'ng ilk xizmat faoliyatini Navoiy viloyati IIB Ekspert-kriminalistika markazida boshladi. Uning mazkur tizimga kirib kelishi shunchaki tasodif emas. Hayotxonning otasi iste'fodagi mayor Sayyodxon Narziyev ichki ishlari organlari sohasida qariyb 33 yil xizmat qilib, ko'plab shogirdlar tarbiyalab yetishtirgan.

Mayor Hayotxon Narziyev otasining maslahatlari va tavsiyalariga amal qilib kam bo'lmayapti. Shuningdek, mutaxassis sifatida sohaga oid jahon tajribasini sinchkovlik bilan kuzatib boradi. O'qib o'rganganlarini amaliyotda qo'llashga intiladi. U nafaqat kasbiy mahoratini oshirishga, balki tahlil qobiliyatini rivojlantirishga ham harakat qiladi.

– Ma'lumotlarni umumlashtirish, tahlil qilish, zarurat bo'lganda qayta tekshirish kishidan xotirjamlikni, sabr-toqatni talab etadi. Xato qilishga haqqimiz yo'q. Chunki bizning xulosamiz qaysidir inson taqdirini u yoki bu darajada o'zgartirib yuborishi mumkin, – deydi lavhamiz qahramoni.

Ayni paytda Nurota tumani IIB Ekspert-kriminalistika guruhi katta

Yaqinda tumanning olis «Cho'ya» mahallasida o'g'rilik sodir etildi. Gap shundaki, cho'pon Sadir ota-ning mingga yaqin qo'y-qo'zisi bor. Ularni erta tongdan to kun botguncha tog'-u adirlarda o'tlatib yuradi. Qosh qoraygach, uyi yonidagi

qo'raga qamaydi. Bir kuni Sadir ota tong otishi bilan survuvi adirga haydayotib, tajribali cho'pon emassi, sanamasa-da orasida 4 bosh qo'yi yo'qligini payqadi. Yo'qolgan jonivorlar orasida boshqalariga o'xshamagan qo'ng'ir qo'zisi ham bor edi. Otaxon shu zahoti tuman IIBga murojaat qildi.

Tergov-tezkor guruhi tarkibida ish olib borgan Hayotxon voqeja joyini sinchiklab ko'zdan kechirdi. Shamol esib, qum izlarni ko'mib ketgan, ashyoviy dalillar deyarli yo'q edi. Shunda ekspertning ko'zi bir chetda turgan qoziqqa tushdi. Sadir ota uni qo'ra eshigini mahkamlashda ishlatar edi. Mahoratli mutaxassis shu qoziqni tekshirib, unda Sadir otaga tegishli bo'Imagan qo'l barmoq izlari ham borligini aniqladi. Daktiloskopik tekshiruvlar natijasida gumen qilinuvching shaxsi aniqlanib, o'g'ri topildi. U avval ham o'g'rilik sodir etgan, ayni paytda probatsiya nazoratida turgan mahkum bo'lib chiqdi.

Hozirgi kunda mayor Hayotxon Narziyev o'z vazifasini bajarisht barobarida yosh ekspertlarga ustozlik ham qilyapti. Chunki yillar mobaynida to'plagan boy tajribasini va kasb mahoratini ularga o'rgatishni o'z burchi deb biladi.

Qo'shsahifa materiallarini o'z muxbirimiz Mahliyo XOLOVA tayyorladi.

«ISSIQ IZIDA»

YO'QOLGAN ISHONCH...

Mansur aka (ismlar o'zgartirildi) mahallada hurmat qozongan tadbirkor, qo'l ostidagi ishchilariga ham, moddiy jihatdan qiyalgan mahalladoshlariga ham baholi qudrat yordam beradigan saxovatli inson. Shuning uchun u oila a'zolari bilan to'yga ketgan paytida uyidagi seyfidan 120 million so'm miqdordagi pullari va tilla taqinchoqlar o'g'irlanganini eshitib boshqalar ham xafa bo'lishdi.

Tergovchi Mansur aka bilan suhbat davomida ilgari unda ishlab ketgan Farrux va Dilshod haqidagi gapi qiziqtirib qo'ysi.

Tergov-tezkor guruhi xodimlari katta ehtimol bilan aynan shu yigitlardan shubhalanishdi. Daktiloskopik tekshiruv natijasida voqeja joyidan olingan barmoq izlari o'sha yigitlarga tegishliligi tasdiqlandi. Shu tariqa tuman IIB xodimlari o'g'rilik sodir etgan shaxslarni besh kun ichida qo'iga olishdi. Ular dastlab Mansur aka bilan birga tadbirkorlik qilgan va olti oy oldin shaxsiy sabablariga ko'ra ketib qolgan Farrux va Dilshod edi.

Sud jarayonida ayblanuvchilar qilmishlari ni tan olishdi va ularning har biriga besh yil muddatga ozodlikdan mahrum etish jazosi tayinlandi. Sud ularga jabrlanuvchiga yetkazilgan moddiy zararni qoplash majburiyatini ham yukladi.

Mansur aka bu yigitlarni o'ziga yaqin olib, doimo qo'llab-quvvatlab kelgandi. Ularning qilmishi tadbirkorning qalbiga og'ir jarohat yetkazdi. Mayli, payti kelib, ular o'g'irlagan pullarini ham, tilla taqinchoqlarini ham qaytarishar. Lekin yo'qolgan ishonchni qaytarib bo'larmikan?..

ФАХРИЙЛАР – ФАХРИМИЗ

ҲАМОН ҲАЛҚ ХИЗМАТИДА

Аҳолининг тинчлик-осойишталигини сақлаш йўлида меҳнат қилаётган ички ишлар органлари фахрийлари орасида, истеъфодаги подполковник Қидирбай Гулманов ҳам бор.

У мактабда ўқиб юрган пайтла-риёқ амакилари Бахий, Мақсет ва Хабибулла Раметовлар каби ички ишлар органи ходими бўлишни орзу қиласади. Шу боисдан ИИВ Академиясини тугатиб, дастлабки хизмат фаолиятини Нукус тумани ИИБда терговчи лавозимида бошлайди.

Бу ерда устозлари полковник Айтбай Темирханов, Мажит Байнязовлардан соҳанинг сир-асрорларини ўрганади. Сўнг туман ИИБ катта терговчиси, Чимбой, Қораўзак туманлари ИИБ катта терговчиси, 2010 йилдан эса Қарақалпогистон Республикаси ИИВ Тергов бошқармаси бўлинма бошлиғи лавозимида самарали фаолият олиб боради. 2015 йилда подполковник унвонида иззат-икром билан пенсияга кузатилади.

Лекин шундан кейин ҳам қўл қовуштириб ўтиргани йўқ. Дастлаб туман ИИБда ёш ходимларни эл-юртга муҳаббат, бурчга садоқат руҳида тарбиялашга муносиб ҳисса қўшиди. 2017 йилдан бўён эса Ўзбекистон Республикаси Президентининг Нукус туманидаги Ҳалқ қабулхонасига раҳбарлик қилиб келмоқда.

– Аҳолидан келиб тушаётган муружаатлар асосида одамларнинг муаммоларига ечим топиш, хусусан, ижтимоий ёрдамга муҳтоҳ оиласарга кўмак бериш борасида кўплаб ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Бундан ташқари, режага кўра тумандаги олис ҳудудларга борилиб, сайёр қабуллар ташкил этиш йўлга қўйилган, – дейди истеъфодаги подполковник Қидирбай Гулманов.

Мисол тариқасида келтирадиган бўлсак, «Саманбай» овул фуқаролар йиғини «Тарли» овулида яшовчи С. Есбергенов ҳудуддаги ички йўллар узоқ йиллар давомида таъминалаб бўлиб қолаётгани, кўплаб электр устунлари қўлбола ҳолатдалиги, қолаверса, аҳолининг интернет тармоғига уланиш зарурияти борлигини айтиб, Ҳалқ қабулхонасига мурожаат қилган эди. Ушбу мурожаатда кўтарилиган масалалар мутасадди идоралар ва ташкилотлар вакиллари билан ҳамкорлиқда кўриб чиқилди ҳамда ижобий ҳал этилишига эришилди.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, лавҳамиз қаҳрамони ҳозирги кунда Нукус тумани ИИБ Фахрийлар

кенгashi раиси вазифасини ҳам бажариб келмоқда. Ўтган вақт мобайнида унинг раҳбарлигига бетоб фахрийларнинг, хизмат бурчини бажариш пайтида ҳалок бўлган ходимларнинг хонадонларига бориб, уларнинг ҳолидан хабар олинди. Кўмакка муҳтоҷларга имкон даражасида ёрдам кўрсатилди. Шунингдек, унинг ташаббуси ва сайд-харакатлари билан бир гуруҳ соҳа фахрийлари ҳамда уларнинг оила аъзолари турли зиёратгоҳларга, Хива шаҳрига боришиди.

Қидирбай Гулманов турмуш ўртоғи Қундуз ая билан 4 нафар фарзандни тарбиялаб вояга етказишишмоқда. Катта ўғли Мийирбек ота изидан бориб, олий таълим муассасасида ҳуқуқшунослик йўналишида таҳсил оляпти. Қизи Миясар маданият соҳасини танлаган. Эгизаклари Нурсултан ва Нурсулув эса мактабни битириш арафасида.

**Азамат ПИРНИЯЗОВ,
ӯз мухбиришим.**
Карақалпогистон Республикаси.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ИШОНЧЛИ ХАВФИЗЛИК МАСКАНИ

Президентимизнинг тегишли қарори билан маҳаллаларда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш, одамларнинг эмин-эркин ва осуда турмуш кечиришини таъминлаш мақсадида Самарқанд шаҳрида 4 та, Пастдарғом, Ургут туманларида 2 тадан, Каттақўрғон шаҳри, Каттақўрғон, Булунғур, Иштихон, Нарпай, Пахтачи ва Самарқанд туманларида 1 тадан маҳалла ҳуқуқ-тартибот масканлари ўз фаолиятини бошлади.

Хусусан, Булунғур туманининг «Мехржон» маҳалласида 10-сонли ҳуқуқ-тартибот масканни ҳудуддаги «Булунғур», «Янгиқўрғон», Амир Темур номли маҳаллаларга хизмат кўрсатади. Янги масканда профилактика инспектори,

суриштирувчи, тезкор ва саф бўлинмалари ходимлари учун замонавий ва қурай хизмат хоналари ажратилган. Шунингдек, «Дамас» хизмат автомашинаси ходимларнинг хизмат самарадорлигини ошириш йўлида доимо шай.

– Мазкур масканга келиб ходимлардан «Мехржон» маҳалласида яшовчи бир оила ҳақида маълумотга эга бўлдим, – дейди ўзини Маҳмуд ака деб таништирган сұхбатдошимиз. – Чунки яқинда ушбу хонадон билан қуда-андада бўлиш арафаси-

дамиз. Куёв қандай оиласи тарбия топган, ота-онаси қанақа инсон, қўшнилар билан муносабати, маҳаллаларига үрни ҳақида сўраб-сувриширилди.

Каттақўрғон туманинг «Кўштепа» маҳалласида жойлашган 9-сонли ҳуқуқ-тартибот маскани «Файзикент», «Қумоқ», «Кўштепа», «Таварон» маҳаллаларига хизмат кўрсатади. Одамларнинг тинч, хотиржам турмуш тарзини таъминлаш, криминоген вазият барқарорлигини сақлаш ходимлар томонидан назоратга олинган. Чет элдан қайтган фуқаролар билан мулоқотда бўлиб, уларни доимий иш билан таъминлаш чоралари ҳам кўрилмоқда.

– Ўзини ўзи бошқариш органида замонавий қулайликларга эга бундай осойишталик масканнинг қуриб берилгани ижобий натижадорликка эришишини таъминлади, – дейди «Кўштепа» МФЙ раиси Камолиддин Жўраев. – Биз эса янада фидойилик, куюнчаклик билан аҳолига хизмат қилишимиз керак.

Пахтачи туманининг «Истиқолол» маҳалласидаги 12-сонли ҳамда

Ургут туманининг «Дўстлик» маҳалласидаги 14-сонли ҳуқуқ-тартибот масканда ҳам маҳаллаларни жиноятчиликдан холи ҳудудга айлантиришда барча бирдек масъул бўлиб, яқдиллик билан ишлашияти.

Маҳалла фаоллари кўни-қўшниларнинг аҳиленоқ бўлиб яшашида, асосийси, осуда ҳаёт барқарор бўлишида масканнинг аҳамияти бекиёс эканлигини таъкидлашди. Ҳудуднинг кириш-чиқиш жойларига камералар ўрнатилган эса хавфизлик ва осойишталикни таъминлаш, жиноятчилик, турли ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда айни муддао эканлигини яширишмади.

Бир сўз билан айтганда, жойлардаги ҳуқуқ-тартибот масканлари маҳаллани жиноятдан холи ҳудудга айлантиришга қаратилган профилактик ишлар самарадорлигини оширадиган, фуқароларнинг оғирини енгил, мушкулини осон қиласиган ҳимоя қўрғонига айланмоқда.

**Умида МАМАДАЛИЕВА,
ӯз мухбиришим.**
Самарқанд вилояти.

BIRNI KO'RIB FIKR QIL...

IMKON

XULOSAGA
CHORLASHI KERAK

«Lion Trans Group» mas'uliyati cheklangan jamiyatni ish boshqaruvchisi O.G. «Umumi foydalanishdagi avtomobil yo'llarini qurish va rekonstruksiya qilish direksiyasi» DUK texnik kuzatuv va bajarilgan ishlarni qabul qilish bo'lumi yetakchi mutaxassisini N.N. bilan oldindan o'zaro til biriktirib, A-373 «M39 avtoyo'li-Guliston-Bo'ka-Angren-Qo'qon va Andijon orqali-O'sh» avtomobil yo'lining 385 km qismida vazn va hajim parametrlarini nazorat qilish punktlarini qurish va zamonaviy

texnik vositalar bilan jihozlash ishlarni amalga oshirish bo'yicha tuzilgan pudrat shartnomasiga asosan, 2022-yilning iyul oyidan 2023-yilning dekabr oyigacha bo'lgan muddatda joriy ta'mirlash ishlari aslida bajarilmagan bo'lsa-da, yo'lning ikki chetiga o'rnatilgan beton to'siqlar yuzalarini bo'yoqlash ishlari bajarilgani to'g'risida soxta hujjat rasmiylashtirib, 42 891 900 so'm budget mablag'larini o'zlashtirish va rasstrata yo'li bilan talon-toroj qilishgan.

Hayot yo'llarida adashib, qilmishidan chin dildan pushaymon bo'layotganlarga imkon berilib, insonparvarlik siyosati qo'llanilmoqdaki, bundan o'zlariga tegishli xulosa chiqarib olishmoqda. Bugungi «qahramon»imiz ham qilmishlari oqibatini o'ylamay, jinoyat sodir etganlardan biri.

Farg'ona transport prokuraturasi talabnomasiga ko'ra, soha mutaxassislari tomonidan qayta nazorat-o'chovdan o'tkazilgan vaqtida tuzilgan hujjatlarda beton to'siqlar yuzalari oq rangli bo'yoq o'rniqa ohak bilan oqlangani aniqlandi. Ayblanuvchi qilmishidan chin dildan pushaymonligini bildirdi. Mazkur holat natijasida yetkazilgan moddiy zarar to'liq bartaraf etildi.

Jinoyat ishlari bo'yicha Bo'ston tuman sudi sudlanuvchi O.G.ning yoshi 60 ga

borgani, qilmishlariga chin dildan pushaymon bo'lganini inobatga oldi va Jinoyat kodeksining tegishli moddalari bilan tayinlanishi mumkin bo'lgan jazodan ozod qilindi.

Xulosa o'rnida aytmoqchi bo'lganimiz, bu dunyoda halol mehnat bilan topgan nonga qanoat qilgan, to'g'rilikni odatga aylantirgan odam hech qachon kam bo'lmaydi. Aksincha, qing'irlikka qo'l urish salbiy huquqiy oqibatlarni keltirib chiqaribgina qolmasdan, balki kishining

obro'sini to'kadi, el orasida uyatga qoldiradi. Sudlanuvchi ham qing'ir yo'l bilan boylik topaman deb, adashdi. Jamoa, mahalla-ko'y oldida boshi egilib, yuzi shuvut bo'lgani qoldi, xolos.

Beknazар MIRZAYEV,
Farg'ona transport prokurorining katta yordamchisi.
Olimjon NOSIROV,
Namangan viloyati Transportda xavfsizlikni ta'minlash boshqarmasi HPB boshlig'i, mayor.

NUQTAYI NAZAR

Yaqinda ijtimoiy tarmoqlarda «Tezkor!», «Xushxabar!» xeshtegi ostida joriy yilning iyun oyidan boshlab, har oyning ikkinchi haftasidagi shanba va yakshanba «Oila va hamkasblar bilan sayohat kunlari» sifatida belgilangani haqidagi xabarlar yashin tezligida tarqaldi. Ko'pchilik bu xabardan do'ppisini osmonga otdi. To'g'rida, bir yo ikki kunga bo'lsa ham, shahar shovqinidan ayro, chang-to'zondan dimiqqan o'pka biroz bo'lsa-da, toza havodan nafas olib, go'zal manzara, sharqiragan suv, so'lim tabiat qo'ynida yayrab hordiq chiqarganga nima yetsin?! Qolaversa, mutaxassislar ham tabiat qo'ynida dam olish ko'pgina kasalliklarni yengishda yordam berishini ta'kidlashadi.

EKOLOGIK MADANIYATIMIZ
QAY DARAJADA?

Biroq har bir sohada bo'lgani kabi, tabiat bag'rida dam olishning ham o'ziga xos yo'l-yo'rig'i, odoblari borligini unutmashlik kerak. Ana shunday joylarda har birimizning ekologik madaniyatimiz qay darajadalgisi ko'rnadi. Afsuski, ko'pincha dam olish maskanlarida, tog' yonbag'irlarida dam olgani borgan insonlardan qolgan «iz»larni ko'rib, ta'bingiz xira bo'ladi. Atrofga sochilgan plastik idishlar, oziq-ovqat o'ramlari qoldig'i, paketlar, hattoki bolalar tagliklarigacha ona tabiat bag'riga shundoq irlig'itib yuborilganini ko'rib, bugungi kunda ekologik tarbiya qanchalar muhim ekanini yana bir bor chuqur anglaymiz.

To'g'ri, ekologiya xususida ko'p va xo'p gapiriladi. Biroq aholining ekologik madaniyatini yuksaltirishga bag'ishlangan tadbirlar kerakli sa-mara beryaptimi? O'quv muassasa-

larida yoshlarga o'tilayotgan saboqlar, oiladagi tarbiya farzandlarimizni atrof-muhitga e'tiborliroq bo'lish bilan birga, tabiatni asrashga o'rgatyaptimi? Afsuski, bu savolga «ha» deb javob bera olmaymiz.

Demak, bu masalaga ongli yonda shuv lozim. Mamlakatimizda 2025-yilning «Atrof-muhitni asrash va «yashil» iqtisodiyot yili» deb nomlanishi zamirida ham aslida ekologik barqarorlikni ta'minlash, tabiiy resurslar dan oqilona foydalanish hamda yashil texnologiyalarni keng joriy etish maqsadlari yota-

Shu o'rinda birgina misol keltiramiz. Ko'pchilik umuman nazarga ilmay, duch kelgan joyga uloqtilib yuboradigan polietilen paketlarning parchalanishi **100 yil** dan

500 yilgacha davom etishi mumkin. Avtomobil akkumulyatori, batareykalar, g'isht va beton bo'laklari **100 yil** ga qadar saqlanib turadi. Konserva quti, plastik idishlar, charm oyoq kiyimlar va neylon matolar **40-50 yil**, kartonli sut, sharbat idishlari **5 yil**, gazeta va kitob qog'oz **2 yil** hamda oziq-ovqat chiqindisi **1 oy** gacha muddatda chirimaydi. Afsuski, umuman chirimaydigan chiqindilar mavjudligiga ko'p ham ahamiyat bermaymiz. Oyna **1000 yil** dan ortiq, alyuminiy quti **500 yil**, plastik baklajka **450 yil**, plastik taglik **250 yildan 500 yilgacha** saqlanib qolishi to'g'risida o'ylab ko'rmaymiz.

di. Zero, muqaddas tuproq, musaffo havo, zilol SUV, o'z nurini saxiylik ila sochayotgan quyosh – barcha-bar-chasi tabiatning betakror mo'jizasi. Ona tabiatni, atrof muhitini asrab avaylash bar-chamizning asosi yurchimizdir.

Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.

Урок духовности и просвещения

ВНЕДРЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА – ТРЕБОВАНИЕ ВРЕМЕНИ

Узбекистан активно осваивает технологии «думающих» систем. В стране реализуется Стратегия, в числе целевых показателей которой вхождение в Топ-50 государств Индекса готовности правительства к искусственному интеллекту (Government AI Readiness Index).

ТЕХНОЛОГИЯ БЕЗОПАСНОСТИ

Почему искусственный интеллект (ИИ) стал так важен именно сейчас? Ответ очевиден: лавинообразный рост объема информации. Это в полной мере относится и к правоохранительной деятельности. Ежедневно создаются массивы данных из социальных сетей, с камер видеонаблюдения, новыми сведениями пополняются базы данных... ИИ способен обрабатывать их за считанные минуты.

Постановлением Президента от 5 мая 2025 года, направленным на цифровую трансформацию органов внутренних дел, предусмотрены меры по активному применению возможностей искусственного интеллекта в борьбе с преступностью и обеспечении общественной безопасности. На Департамент цифровых технологий и правовой статистики МВД, его территориальные подразделения возложены ответственные задачи по разработке и координации решений в данной сфере. Для ускорения процессов трансформации создается «Офис цифровых проектов» с привлечением специалистов Министерства цифровых технологий.

Возможности применения ИИ в деятельности органов внутренних дел весьма широки. ИИ – высокотехнологичный инструмент, способный существенно повысить эффективность противодействия преступности и ее профилактики. К примеру, в населенных пунктах устанавливаются камеры видеонаблюдения, с которых идет поток информации, нуждающейся в анализе. Это способен делать ИИ: в реальном времени распознавать лица людей, выявлять автомашины, числящиеся в угоне, сравнивать их с базами данных, находить совпадения, фиксировать нарушения ПДД, подавать сигнал операторам... ИИ может замечать нестандартные ситуации, например, подозрительное скопление людей, оставленный без присмотра предмет и т.д. ИИ эффективно анализирует статистику, учитывая тип правонарушения, время, место его совершения. На основе этого строятся прогностические модели. Данная

информация ценна для планирования деятельности, правильного распределения вверенных сил и средств.

А КАК У НИХ?

Китай один из мировых лидеров по внедрению ИИ в сферу обеспечения общественной безопасности. Китайская система

гично модели прогнозирования афтершоков). Отметим, что, как это часто бывает с новыми идеями, данный подход имеет своих сторонников и критиков.

Объединенные Арабские Эмираты (ОАЭ). Полиция активно использует ИИ для повышения безопасности. Применяются дроны с ИИ для мониторинга

автоматизации рутинных задач создавалась еще в начале 2000-х годов. В стране развернута масштабная сеть камер видеонаблюдения, объединенных в системы распознавания лиц, анализа видеопотока и др. Технологии ИИ широко используются для контроля дорожного движения, фиксации нарушений и др. В судах ИИ помогает рассматривать дела, находить аналогичные случаи и даже готовить проекты решений. Несколько лет в стране применяется инновационная технология «умный суд», позволяющая автоматизировать рассмотрение дел на первой инстанции с подключением человека на этапе апелляции.

США. Полицейские департаменты в ряде городов США используют системы предиктивной аналитики. Они основаны на ИИ, анализируют массивы данных о преступности, выявляя общие закономерности, определяя зоны повышенного риска. Например, программа PredPol (известная и как Geolitica) способна прогнозировать места и время вероятных преступлений на основе специальных данных; выявляет «горячие точки» на карте; применяет алгоритм «ближнего повторения» противоправных деяний (анало-

дорожного движения, а также для анализа данных и криминогенной ситуации. Разрабатываются системы для распознавания опасного поведения в толпе. В крупных городах работают «умные» полицейские участки, где граждане могут получить услуги круглосуточно и без участия сотрудников, используя технологии ИИ и биометрической идентификации. Подобные инициативы реализуются также в **Нидерландах, Сербии, Индии** (проект «Gandhinagar SMART Police City») и др.

Эстония известна своим электронным правительством. Страна активно внедряет ИИ в различных сферах. В судебной системе Эстонии тестировался «робот-судья» – система ИИ для рассмотрения исков до 7 тыс. евро. Идея состоит в том, чтобы разгрузить судей. Стороны размещают документы в системе, а ИИ анализирует их и выносит решение. Стороны могут обжаловать решение ИИ в обычном суде.

В **России** при Совете судей рассматривается вопрос внедрения нейроправосудия, который сможет выступать в качестве помощника судей. По прогнозам, полноценная реализация инновации произойдет через 5–7 лет.

Министерство юстиции Узбекистана в минувшем году представило платформу LexAI. Ключевой ее элемент – чат-бот на базе ИИ, который отвечает на юридические вопросы, помогает без помощи юридического работника подготовить необходимые документы. Ответы чат-бот черпает из одноименной Национальной базы законодательства (более 34 тысяч нормативных документов цифровой помощник «изучал» больше пяти месяцев).

НЕ ЗАВТРА, А СЕГОДНЯ

ИИ – не теория, а работающий инструмент. Его преимущества:

- экономия времени – ИИ берет на себя рутинные, монотонные задачи;
- повышение точности
- человеку свойственно ошибаться; ИИ не ведает усталости, обрабатывает информацию по заданным алгоритмам;
- улучшение раскрываемости преступлений
- ИИ мощный механизм для поиска скрытых связей;
- эффективная профилактика – системы прогнозирования преступности помогают понять, где и когда наиболее вероятны правонарушения, что позволяет правильно распределять силы и средства.

Конечно, внедрение ИИ потребует немалых материальных затрат. Необходимы соответствующая инфраструктура, программное обеспечение, кадры. Работа в данном аспекте ведется. Создан Научно-исследовательский институт развития цифровых технологий и искусственного интеллекта. Фондом «Эл-юрт умиди» в ведущие зарубежные центры направлены молодые специалисты для обучения по направлению «Искусственный интеллект». В Правоохранительной академии, Академии МВД Узбекистана внедряются курсы по прикладному применению технологий ИИ. Подписан Меморандум о сотрудничестве между Академией МВД и Центральноазиатской ассоциацией искусственного интеллекта (AICA).

Освоение возможностей ИИ открывает новые возможности для повышения эффективности процессов и создания инновационных решений в самых разных сферах жизни.

Олег КОН,
кандидат педагогических наук.

FORUM

«TASHKENT LAW SPRING»:

HUQUQIY MODERNIZATSIYA YO'LIDA

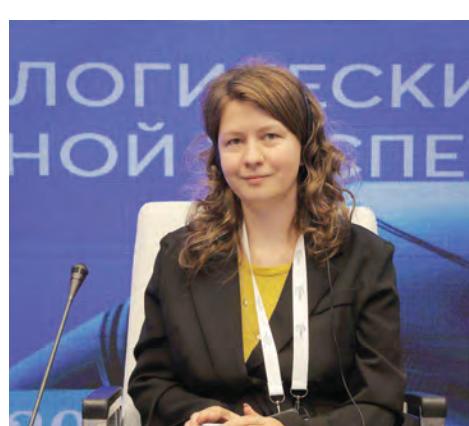
Poytaxtimiz yana bir bor xalqaro huquqiy hamjamiyat e'tibor markaziga aylandi – mamlakatimizda «Tashkent Law Spring» IV xalqaro yuridik forumi bo'lib o'tdi. 2019-yildan buyon o'tkazilib kelinadigan mazkur forumning mavzusi «Raqamli texnologiyalar davri: kelajakka huquqiy nazar» bo'lib, jahon yuridik hamjamiyatini raqamlashtirish jarayonidagi yangi tahdidlar va imkoniyatlarni muhokama qilishga qaratildi.

Forumda 1 200 nafarga yaqin ishtirokchi, jumladan, 150 nafarga yaqin xorijiy spiker va rasmiylar, 40 dan ortiq davlat va xalqaro tashkilotlardan vakillar qatnashdi. Forum doirasida 20 ga yaqin tadbir, xususan, mahorat darslari, davra suhbatlari, ko'rgazmalar, shuningdek, ilk bor Xalqaro yuridik forumi ham o'tkazildi. Ushbu forum eng nufuzli huquqiy anjumanlardan biri bo'lib, turli davlatlar huquqshunoslari o'rtasida ta-jriba va fikr almashish, hamkorlikni mustahkamlash uchun muhim platforma vazifasini o'taydi.

uchradi. Shuningdek, ovozni klonlash orqali bank operatsiyalarida fribgarliklar qayd etilmoqda.

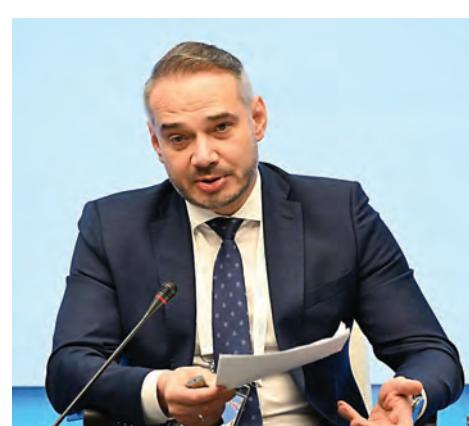
Bunday texnologiyalar ijtimoiy muhandislik hujumlarida ham keng qo'llanmoqda. Chatbotlar uzoq muddatli, ishonchli suhbatlar orqali foydalanuvchilarning maxfiy ma'lumotlarini bilib olishga urinadi.

**Yelena Lazar,
Doimiy arbitraj sudining a'zosi
(Ruminiya):**

– Sun'iy intellekt bugungi kunda nafaqat taraqqiyot vositasi, balki jinoyat quroli sifatida ham faol qo'llanmoqda. Jinoyatchilar sun'iy intellekt yordamida an'anaviy jinoyatlarni, jumladan, fishing hujumlari, tovlamachilik va zararli dasturlarni amalga oshirmoqda.

Deepfake texnologiyasi jiddiy xavf omiliga aylandi. Si yordamida yaratilgan soxta audio va video materiallar fribgarlik, tovlamachilik va ijtimoiy manipulyatsiyalar uchun ishlatalmoqda. Masalan, 2024-yilda Arup kompaniyasi 25 million AQSH dollarlik deepfake fribgarligiga

**Vyacheslav VITUSHKIN,
Rossiya Federal sud eksper-**

tizasi markazi direktori:
– Sun'iy intellekt yordamida sodir etilayotgan jinoyatlarni fosh qilishda maxsus bilimlarni bilish talab etiladi. Sun'iy intellekt deepfake'lar, soxta xabarlar, zararli dasturlar va xafsizlik tizimlarini buzishda qo'llanib yangi jinoyatlarni keltirib chiqarmoqda. 2024-yilda Rossiyada 760 mingdan ortiq kiberjinoyat qayd etildi, zarar 200 milliard rublga yetdi.

Bu jinoyatlar murakkablashgan. Ularning oldini olish uchun kompyuter-texnik, lingvistik va fonoskopik ekspertizalar zarur. Si yaratgan raqamli obyektlar sababli ekspertlar malakasini oshirish va yangi usullar, dasturiy majmular ishlab chiqish talab qilinadi.

**Akram XALILOV,
Adliya vazirligi huzuridagi
Xadicha Sulaymonova nomida-**

gi Respublika sud ekspertiza markazi direktori:

– Bugungi kunda davlat va no davlat sud-ekspertiza tashkilotlari tomonidan shartnomma asosida 51 turdag'i sud ekspertizasini o'tkazish belgilandi. Mazkur yan-gilik jismoniy va yuridik shaxslarga huquq va erkinliklarini ro'yobga chiqarishda sud ekspertizasi imkoniyatlaridan keng foydalanish imkonini yaratadi.

Fuqarolarimiz hamda sud-tergov organlarining sud ekspertiza xulosalariga bo'lgan ehtiyojlarini qanoatlantirish maqsadida olib borilgan ilmiy izlanishlar natijasida keyingi 5 yilda 20 ta yangi ekspertiza turi amaliyatga joriy etildi. Sud-lingvistika, sud-kompyuter-texnika, sud-avtomobil yo'llari, Intellektual mulk sohasida sud iqtisodiy ekspertizasi va boshqalar. Natijada Markazda amalga oshiriladigan sud ekspertizasi turlari 44 tadan 64 taga oshgan bo'lsa, mutaxassislik yo'nalishlari 106 taga yetdi.

**Mishel DeStefano,
Mayami universitetining
huquq professori:**

– Bugungi yuristlar faqat qonun bilimdonlari bo'lib qolmasdan, zamonaviy texnologiyalarni ham o'zlashtirishi zarur. Yetakchilik xususiyati tug'ma emas, balki o'z us-tida ishslash orqali shakllanadigan ko'nikma. Zamonaviy yetakchilar o'zlarining kuchli va zaif tomonlari aniq anglab, jamoa a'zolarining ish uslublariga moslashish qobiliyatiga ega bo'lishadi.

Jamoaviy hamkorlik, ochiq fikrlik va mijozlarga yo'naltirilgan yondashuv huquqiy xizmatlarda ishonchli munosabatlar o'rnatishga yordam beradi. Murakkab muammolarni hal qilishda yuristlar huquq doirasidan tashqariga chiqib, turli soha mutaxassislari bilan hamkorlik qilishga tayyor turishi kerak.

Yuqorida soha mutaxassislari bildirgan fikrlarning o'ziyoq, xalqaro yuridik forumining asosiy mavzusi naqdadar to'g'ri tanlanganligini tasdiqlashi shubhasiz.

**Abror POYONOV,
o'z muxbirimiz.**

www.postda.uz

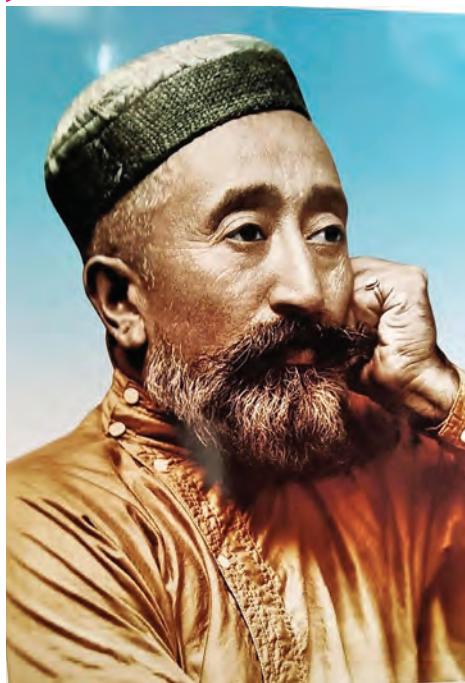

t.me/postdarasmiy

www.instagram.com/postda_uz

ФОТОГРАФИЯ ТАРИХИДАН

XIX аср охрии XX аср бошларда Туркистанда, ҳозирги Ўзбекистонда кенг тарқалган фотосанъатнинг ўзига хос мактаби юзага келиб, шиддат билан ривожланиб борди. Бунда Ватанимиз фотографияси ижодий пойдевори асосчиси Худойберган Девоновнинг ўрни беқиёсdir. Унинг бебаҳо маданий мероси Ўзбекистон фотосанъатининг дурданаларини ташкил қилади.

Худойберган Девонов ўша давр мўъжизаларидан ҳисобланган фотографияга қизиқиб, авом кишилар ва мутаассиб руҳонийларнинг «Шайтон суратчи», «Афсунгар киночи» дейишларига қарамай, танлаган касбига содиқ қолди, тараққиёт маҳсул бўлган мўъжизавий оламга қадам қўиди ва ўлканинг биринчи фотографи, кейинроқ эса биринчи кинооператори ҳам бўлди. Бу борада уни маърифатпарвар Хива хони Феруз қўллаб-қувватлаганини ҳам таъкидламоқ лозим.

Худойберган Девоновнинг биринчи устози киноҳаваскор Вильгельм Пеннер бўлган. У ёш Худойберганни фото ва кино санъатига тортди ва бу ҳаётининг мазмунига айланди.

Хоразм делегациясининг 1908 йилда Санкт-Петербург шаҳрига ташрифи чоғида X. Де-

НУР БИЛАН ЁЗИЛГАН ХОТИРА

Ўзбекистонда фотография ўзига хос ривожланиш йўлини босиб ўтган. Ажойиб табиити, дунёга машҳур тарихий обидалари, маҳаллий аҳолининг бетакор миллий қадриятлари, турмуши ана шу ҳаётни фотоаппарат объективи орқали таништиришга ундарди. Диёrimизга қадам қўйган биринчি фотографлар хорижлик янги санъат шайдолари бўлишган.

вонов ҳам бор эди. Ташриф якунланганидан сўнг у Россия империясининг пойтахтида иккى ойга фотография сир-синоатларини ўрганиш мақсадида қолади. Машғулотлар тугаганидан кейин Худойберган Девонов ўша давр мўъжизаларидан ҳисобланган фотоаппарат, граммофон ва «ПАТЭ» – 593 русумли киноаппаратини юртига олиб қайтади. Ушбу кинокамера орқали у 1910 йилда Хива хони

Исфандиёрнинг файтундаги сайри ҳақида биринчи ўзбек ҳужжатли фильмини суратга олди. Ҳозирги кунга қадар унинг яратган «Ўлкамиз тарихий обидалари», «Туркистон кўринишлари» ва бошқа фильмлари сақланган. X. Девонов тарихий обидалар, минора ва масжидлар, одамларнинг ҳаётини суратга олган. Унинг шиҷоатли меҳнати туфайли хорижий мамлакатлар халқлари илк бор Хоразмнинг

Худойберган Девонов фотокўргазмасидан лавҳалар

қадимий бетакор маданияти билан танишиш имконига эга бўлишди.

У нафақат Хоразмдан, балки Тошкент ва Фарғона водийсидан ҳам лавҳалар яратиб, 1937 йил августигача давр солномачиси сифатида фаолият кўрсатган. Ўша йилнинг 17 августида унинг олижаноб фаолиятига чек қўйилди. Хонлик даврида зарбхона мудири, сарой амалдори бўлгани, хонларни суратга туширгани, жадидларга қўшилгани, Хоразм Ҳалқ Республикаси пайтида нозир бўлиб ишлагани, қисқаси, миллий кайфиятдаги зиёли бўлгани учун «ҳалқ душмани» тамғаси билан ҳибсга олинади ва 1938 йилда қатл этилади.

Худойберган Девонов ўзидан бебаҳо мерос – тарихий фотосуратларни қолдирган, афсуски, уларнинг аксарият қисми у қамоқца олинганидан сўнг йўқ қилиб ташланган. Бироқ баъзи ноёб фотосуратларни сақлаб қолишга эришилган. Фотосуратларнинг бир қисми Россиядаги Красногорск шаҳар архивида мавжуд. Бошқа қисми Урганч шаҳридаги Девоновларнинг оиласи архивида сақланади. Булар XX аср бошларида олинган кўплаб фотосуратлар, шиша пластинка ва негатив тасмалар, киноплёнкалар, фотоальбомлар, шахсий мактублар ва шахсан Худойберган Девонов ишлатиб юрган тарихий ёдгорлик – «Патэ фререз» – 593 кинокамерасидир.

Ўзбекистон фотографиясининг тарихи жаҳон фотосанъатининг ажралмас қисми бўлиб, Марказий Осиё, хусусан, мазкур санъатга қизиқкан ҳамюртларимиз учун ўзига хос полигон вазифасини ўтади, десак, муболага бўлмайди.

**Ғайратулла ШУКУРОВ,
ӯз мухбиришимиз.**

■ Ташкентская область

КОГДА ДОРОГА – РАБОЧЕЕ МЕСТО

В городе Янгиюле прошла профилактическая встреча, организованная сотрудниками Управления безопасности дорожного движения совместно с представителями городского отдела благоустройства. Основное внимание в ходе беседы было уделено мерам по обеспечению безопасности труда работников, обслуживающих проезжую часть.

До участников доведена статистика дорожно-транспортных происшествий в регионе, акцентировано внимание на тех фактах, которые произошли по причине недостаточного соблюдения мер предосторожности во время дорожных работ.

В рамках профилактической работы даны рекомендации по обязательному использованию светоотражающих жилетов, сигнальных конусов и временных ограждений. Работникам напомнили, что каж-

дый элемент защитной экипировки – не формальность, а средство сохранения жизни и здоровья.

Отдельным пунктом обсуждения стало проведение инструктажей среди сотрудников дорожных служб. Руководству отделов благоустройства рекомендовано усилить контроль за соблюдением норм техники безопасности и регулярно напоминать работникам о правилах поведения на проезжей части.

Соб. корр.

■ г. Ташкент

БЕЗОПАСНОСТЬ НАЧИНАЕТСЯ С МАХАЛЛИ

На основе постановления Президента страны «О мерах по созданию безопасной среды и дальнейшему повышению эффективности системы раннего предупреждения правонарушений в махаллях республики в 2025 году» от 3 января 2025 года на местах проводятся масштабные мероприятия.

В школах, детских садах и других учреждениях социальной сферы Чиланзарского и Янганбадского районов столицы установлены «тревожные кнопки», частные дома и субъекты предпринимательства подключаются к системе Главного управления охраны. Это способствует повышению эффективности реагирования в экстренных случаях.

Ведется целенаправленная пропагандистская и агитационная работа. В нее вовлечены инспекторы профилактики, активисты махаллей, представители Агентства по делам молодежи. Они проводят встречи с населением, разъясняют важность мер по предупреждению правонарушений.

Соб. корр.

В Чирчике прошли областные соревнования по волейболу, в которых приняли участие команды Уртачирчикского, Янгиюльского, Пскентского районов и города Чирчика. Они представляли четыре региональные зоны и состояли из лиц, находящихся на пробационном учете.

Игры проходили в духе непримиримой борьбы за победу,

– говорит начальник Управления пробации СОБ ГУВД Ташкентской области подполковник Дилмурад Хужамов. – Регулярные тренировки, командная игра требуют самоорганизации, дисциплины, ответственности. Укрепление этих качеств у подучетных весьма важно. Кроме того, взаимодействие и общение помогают им преодолеть чувство изоляции, укрепляют со-

ЖИВИ СПОРТОМ!

Одна из задач службы пробации – оградить оставившихся на жизненном пути от неверного шага, помочь им занять достойное место в обществе, мотивировать к ведению здорового образа жизни. И спорт, как показывает практика, является одним из эффективных инструментов в этом процессе.

циальные связи. Спорт становится альтернативой асоциальному поведению.

По итогам всех игр, **третье место** в состязаниях заняла команда Янгиюльского района, **второе место** – команда Пскентского

района, **первое место** – команда города Чирчика, которая будет представлять область на республиканских соревнованиях.

Радик ТУМПАРОВ,
соб. корр.

«BARQAROR TURMUSH»

«MEN KUCHLI AYOLMAN!»

Quvada ushbu shior ostida profilaktik tadbirdilar va «xonadonbay» o'rganishlar olib borilmoqda

Mamlakatimizda oilalar mustahkamligini ta'minlash, qadriyat va an'analarimizni asrab-avaylash, shu orqali jamiyatimizda sog'lom muhitni shakllantirish davlatimiz siyosatining bosh maqsadiga aylandi.

Ana shu ezgu niyatga hamohang ravishda Farg'ona viloyatida «Barqaror turmush» profilaktik tadbirdilari o'tkazilmoqda.

Mazkur tadbirdilar doirasida xotin-qizlar bilan ishlashda boy amaliy tajriba to'plagan katta inspektorlar va hamkor tashkilotlar vakillaridan tuzilgan ishchi guruhi tomonidan demografik jihatdan aholi eng ko'p yashaydigan va oila-turmush munosabatlari-

ga bog'liq jinoyatlar salmog'i nisbatan ko'paygan Quva tumanida «xonadonbay» hamda «fuqarobay» o'rganishlar olib borilyapti.

Tazyiq va zo'ravonlikka uchragan, notinch oilalarda yashovchi, og'ir ijtimoiy ahvolga tushib qolgan xotin-qizlar ishtirokida o'tkazilgan «Men kuchli ayolman!» shoiri ostidagi uchrashuv ko'plab o'ksik ko'ngillarga malham bo'lganini alohida ta'kidlash zarur.

Tashkil qilingan psixologik-treninglarda nizoli vaziyatlarni hal etish usullari va stressli holatlardan chiqish yuzasidan amaliy mashqlar olib borilib, og'ir ijtimoiy-ruhiy holatdagi ayollar psixologlardan yakka tartibda maslahatlar ham olishdi.

– Oila-turmush doirasidagi nizoli vaziyatlarni tahsil qilganimizda, ularning aksariyatida ayollar jabr ko'rayotgani, og'ir ijtimoiy-ruhiy holatlarga tushib qolayotgani ma'lum bo'ldi, – deydi Quva tumani IIB JXX HPB xotin-qizlar masalalari bo'yicha katta inspektori, kapitan Ziyoda Umarjonova.

– Shu bois tadbirdilar davomida, nizoli oilada yashovchi va himoya orderi olgan 200 nafar xotin-qizni qamrab oldik. Ruhiy tushkun ayollarga maslahatlar beryapmiz.

Tumandagi 19-bolalar mu-siqa va san'at muktabida «Ayol – qadriyatlar davomchisi» mavzusida o'tkazilgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirda ham Yangi O'zbekistonda iibratli oilalarni ko'paytirish,

oila institutini mustahkam-lash, qizlarni milliy qadriyat-larimiz asosida tarbiyalash kabi masalalar haqida so'z yuritildi. Shu kuni jamoatchilik e'tirofiga sazovor bo'layot-gan, hayotiy tajribalarini om-malashtirgan holda, oilaviy qadriyatlarni saqlash va rivoj-lantirishga munosib hissa qo'shib kelayotgan 10 nafar namunalni oila vakillari mu-nosib taqdirlandi.

Kriminogen vaziyati og'ir bo'lgan «Quva», «G'alaba», «Go'zal», «Damariq», «Iftixor»,

«Turkrovot», «Toshgovuz» mahallalarida xatlov o'tkazilib, alohida e'tibor qaratilishi lozim bo'lgan 70 nafar xotin-qiz bilan suhbat o'tkazildi, ularning muammolari ijobji hal etildi.

Bir so'z bilan aytganda, bu kabi tadbirdilar xotin-qizlar muammolarini erta aniqlash, bartaraf etish va oila atalmish muqaddas qo'rg'oni asrashga xizmat qilmoqda.

**Abduvosit SIDIQOV,
o'z muxbirimiz.
Farg'ona viloyati.**

YOSHLAR – KELAJAK BUNYODKORI

YUKSAK MARRALAR SARI

Mamlakatimizda yoshlarni har tomonlama yetuk, bilimli, salohiyatl, komil inson sifatida tarbiyalash masalasi doimo eng ustuvor vazifa bo'lib kelgan. Ohangaron tumani IIB JXX Probatsiya guruhi inspektori, leytenant Shohsanam Isomiddinova O'zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasini tamomlab, ichki ishlar organlari safiga xizmatga qabul qilingan faol yoshlardan.

– Ota-onam o'qituvchi. Maktabda dars berishadi. Ilm-fan, ta'lif-tarbiyaga alohida e'tibor qaratadi. Bo'sh vaqt-larimda turli janrlardagi badiiy asarlarni mutolaa qilishni yax-shi ko'raman. Tikish-bichish, chevarlikka ham qiziqishim baland. Sport turlaridan taek-vandoni yoqtiraman, – deydi lavhamiz qahramoni.

Bilamizki, xodimlarning jismoniy va jangovar tayyor-

garligi bilan bir qatorda, ularning bilimi, intellektual salohiyati ham o'zaro bel-lashuvlar shaklida oshirib boriladi. Toshkent viloyati IIBB va uning quyi tizim-larida xizmat qilayotgan yosh xodimlar ishtirokida «Zakovat» intellektual o'yini hamda shaxmat va shashka turlari bo'yicha musoba-qalar muntazam o'tkazib kelinadi.

Yaqinda yuqorida egyptu maqsadlarga hamohang tarzda o'tkazilgan viloyat miqyosidagi «Zakovat» bel-lashuvida Shohsanam va uning jamoadooshlari faxrli ikkinchi o'rinni egallahdi. Xizmat faoliyatining dastlabki bosqichlarida Sh. Isomid-dinovaga kapitan Bahrom Berdiyev murabbiy sifatida biriktrilib uni probatsiya xiz-matining sir-asrorlari bilan tanishtirgan.

Ma'lumotlarga ko'ra, probatsiya guruhi tomonidan joriy yil boshidan buyon 87 nafar shaxs hisobdan chiqarilib, sud hukmini qo'pol ravishda buzgani uchun 12 nafarining jazo chorasi og'irroq'iga almashtirilgan.

Hozirgi kunda probatsiya hisobida turadiganlarning umumiyl soni 306 nafarni tashkil etadi. Yil boshidan buyon 8 marotaba mehnat yarmar-kasi tashkil etilgan. Yosh xodima Shohsanam Isomiddinova har jabhada faol bo'lishga harakat qilib, xizmatda yuksak marralarni zabit etish niyati borligini yashirmadi.

**Abror POYONOV,
o'z muxbirimiz.
Toshkent viloyati.**

«ZAHRI QOTIL» BALOSI

Giyohvandlik moddalarini yetishtirish, o'tkazish va sotish holatlariga barham berish, ayniqsa, yoshlar o'rtasida giyohvandlik illati tarqalishining oldini olish maqsadida respublikamizda har yili ikki bosqichda «Qoradori» keng qamrovli tezkor profilaktik tadbi-ri o'tkazib kelinmoqda. Ayni paytda Qashqadaryo viloyatida ham mazkur tad-birning birinchi bosqichi qizg'in pallaga kirgan.

Tadbirning o'tgan davrida viloyat hududida giyohvand moddalarini sotish, saqlash va yetishtirish bilan bog'liq 44 ta holat aniqlandi. Shundan 16 tasi o'tkazish, 13 tasi saqlash, 23 tasi ekib yetishtirish holatlaridir. Og'ufurushlardan jami 660,4 gramm giyohvandlik moddalarini va kannabis o'simliklari olinib, 52 nafar shaxsga nisbatan jinoyat ishi qo'zg'atildi.

Jumladan, joriy yil 8-may kuni Qarshi tumani hududida o'tkazilgan tadbirda «Kat» ma-

hallasida yashovchi K.A.ning yashash xonadoni ko'zdan ke-chirildi. Bu jarayonda fuqaro tomorqasida 3037 tup ko'knor o'simligini parvarishlab ke-layotgani aniqlanib, protses-sual tartibda hujjatlashtirib olindi. Holat yuzasidan Qarshi tumani IIB huzuridagi Ter-gov bo'linmasi tomonidan jinoyat ishi qo'zg'atilib, tergov harakatlari olib borilmoqda.

«Qoradori – 2025» tad-biri jarayonida aniqlangan giyohvandlik bilan bog'liq jinoyatlar tahlilidan kelib chiqib, joylarda profilaktik ishlar olib borilyapti. O'tkazi-layotgan uchrashuv va suh-batlarda har bir fuqaro o'z mahallasining osoyishtaligi uchun kurashishi, qonun-buzarlikning oldini olishda ko'maklashishi jinoyatchilik-ka barham berishda muhim ahamiyat kasb etishi uqtirilmoqda.

**Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.
Qashqadaryo viloyati.**

OGOHLIK QO'NG'IROG'I

EHTIYOT BO'LING: RULDA O'SMIR!

Aholining turmush farovonligi oshgani sari avtomashinalar soni ham keskin ko'payayotgani bor gap. Hatto ayrim oilalarda to'y-hashamlarga alohida, kundalik turmush zarurati uchun alohida avtobildan foydalanish odat tusinga aylanayotgani sir emas. Ammo ba'zi ota-onalarning voyaga yetma-gan, haydovchilik huquqiga ega bo'Imagan, yo'l harakati qoidalarini bilmaydigan bolalariga avtomashinalarini ishonib topshirishlari ko'pchilikni ranjityapti. Ayniqsa, ularning mashinalarni ruxsatsiz ko'chaga haydar chiqib ayanchli avtohalokatlar sodir etishayotgani judayam achinarli.

O'tgan yili Mirzaobod tumanida yashovchi ota o'z farzandining «qotili»ga aylandi, desak, xato bo'lmaydi. U hali makkab o'quvchisi bo'lgan farzandiga o'z mashinasini haydashga berib yuborgan. Natijada avtohalokat natijasida 8 yoshli bola dunyodan ko'z yumgan.

Sirdaryo viloyatida o'tgan yili voyaga yetmaganlar tomonidan avtotransport vositalari noqonuniy boshqarilishi oqibatida 6 ta yo'l-transport hodisasi sodir etilgan. Ularning ikkitasida og'ir tan jarohati olgan 3 nafar shaxs vafot etgan. Afsuski, joriy yilning o'tgan davrida ham uchta holatda voyaga yetmaganlar tomonidan avtomobil boshqarilishi aniqlangan. Xo'sh, bunday salbiy holatlarning ildizi qayerda?

Guliston tumanida ro'y bergan avtohalokat ham xuddi shunday ayanchli. Voyaga yetmagan shaxs otasiga tegishli avtomobilni boshqarishi natijasida boshqaruvni yo'qotib «Do'stlik» kanaliga tushib ketadi. Natijada voyaga yetmagan Hasan-Husan ismli o'quvchilar bevaqt halok bo'lgan.

– Ota-onalarning voyaga yetmagan farzandlariga avtomobil rulinini ishonib berib yuborishi juda achinarli hol, – deydi viloyat IIB YHXB boshlig'i, podpolkovnik Sherzod Abdunazarov. – Ayniqsa bayram, to'y-hasham va boshqa tadbirlar vaqtida mana shunday holatlar ko'p uchraydi. Bunday paytda bolalar va o'smirlar o'zini o'rtoqlariga ko'rsatmoqchi bo'ladi. Bu bolalarga xos xohish esa ko'pgina holatlarda fojiali tugayapti.

Sirdaryo viloyati IIB YHXB inspektorlari tomonidan joriy yilning o'tgan davrida mana shunday salbiy holatlarning oldini olish bo'yicha yuzdan ortiq tashviqot-targ'ibot ishlari olib borilgan. Lekin shunga qaramay 3 ta holatda o'smirlarning rul boshqargani aniqlanib, har bir holat yuzasidan tegishli jazo choralar ko'rildi.

Xullas, farzandlarini erkabal suyadigan, ularning barcha istaklarini ro'yobga chiqarishga urinadigan ayrim ota-onalar qonunga rioya qilishsa va dilbandlariga mashina rulinini berishmasa maqsadga muvofiq bo'lar edi.

**Abdurahmon MUSTAFOQULOV,
o'z muxbrimiz.**

Sirdaryo viloyati.

Mulohaza

VAQTNING HAM UVOLI BOR

Yurtimizda ayni yoz fasli. Pishiqchilik, to'kin-sochinlikda yashayapmiz. Bozorga borasizmi, do'konga kirasisizmi, serobchilikni, mo'l-ko'lchilikni ko'rib ko'zingiz quvonadi.

Nazаримда, айрим ўртодошларимиз бунинг қадрига yetmay, tejamkorlikni unutib qo'yayotgандай. Natijada isrofgarchilik, ya'ni ortiqcha sarf-xarajatga yo'l qo'yishyapti. To'y-ma'rakalarda, mehmon-dorchiliklarda bu yaqqol ko'zga tashланади. Aslini olganda, hoy-u havasning ketidan quvib, kredit hisobiga ortiqcha xaridlar qilish ham shu siraga kiradi. Natijada qarzga botib, to'lashга qynala-yotganlar qancha.

Shu haqda o'ylaganimda, beixtiyor bolaligim yodimga tushadi. Oilada besh farzand edik. Ota-onamiz bizlarni oq yuvib, oq tarab, hech narsaga zoriqtirmay voyaga yetkazishgan. Har doim ro'zg'orimiz but bo'lardi, qora qozonimiz qaynardi. Uyimizga tez-tez mehmon kelardi. Lekin otam hech kimdan qarz olmaganlar. Chunki topgan pullarini tejab-tergab sarflashardi.

Isrofgarchilikni faqat pul yoki moddiy boyliklar bilan bog'lash ham to'g'ri emas. Masalan, elektr energiyasidan xo'jasizlarcha foydalanish, me'yordan ortiqcha ovqat tayyorlab, non xarid qilib, keyin ayniganlarini chiqindixonalarga tashlash ham isrofgarchilik. Oddiygina ichimlik suvini tejab-tergab ishlatamizmi? Afsuski, yo'q. Vaholanki, dunyoning qanchalab mamlakatlarida odamlar toza ichimlik suviga zor.

Xuddi kechagidek yodimda, bolaligim kechgan hovli oldidan ariq oqib o'tardi. Bizlar onamiz yopgan issiq kulchaniga unga oqizoq qilib yerdik. Chanqaganimizda shu ariq suvidan ichardik. Hozir uning o'rni ham qolmagan, ko'milib ketgan. Bugungi kunda Toshkentda barmoq bilan sanarli ariq qolgan bo'lsa kerak. Ularning suvidan ichish tugul, yo'l chayishga ham cho'chiydi kishi. Ahvol shu tarzda davom etaversa, kelajak avlod yuziga qanday qaraymiz?

Qolaversa, vaqtning ham uvoli bor. Foydasiz suhbatlarga soatlab vaqt sarflashdan, bekorchilikdan tiyilish kerak. Keragidan ortiq xaridlar moliyaviy muammolarni keltirib chiqarsa, vaqtning qadriga yetmaslik xodimning ham, uy bekasining ham ish samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Bejiz dono xalqimiz: «Bekor o'tirgandan, bekor ishla», «Bekorchidan Xudo bezor», «Vaqtning ketdi – naqding ketdi» demagan. Umr – g'animat. Uning har bir kunidan, soatidan, hatto daqiqasidan unumli foydalanib, xayrli ishlarga sarflashimiz lozim.

Isrofgarchilikka qarshi kurashishimiz uchun eng avvalo o'z iste'molimizni nazorat qila olishimiz kerak. Masalan, biror buyumni xarid qilishdan oldin o'zimizga: «Shu narsa men uchun hayotiy zaruratmi?» – deb savol beraylik. Ortiqcha elektr chiroqlarini yoqib qo'ymaylik. Suvdan tejamkorlik bilan foydalanaylik. Vaqtimizning qadriga yetaylik. Xullas, isrofning uvoli borligini unutmaylik.

**Go'zal JAFAROVA,
o'z muxbirimiz.**

Молодежь – наше будущее

О положительных результатах можно судить, в частности, на примере махалли Шодлик. Инспектор профилактики лейтенант Шохжон Рахмоналиев совместно с представителями «махаллинской семерки» провел подворовой обход. В ходе встреч с жителями он информировал о мерах поддержки предпринимательства. Это вызвало живой отклик: махалля, где проживают более двух тысяч человек, оживилась, началось активное развитие таких направлений, как птицеводство, рыбоводство, животноводство и тепличное хозяйство.

Конечно, не обошлось без трудностей. Урожай требует усилий и современных технологий. В ряде теплиц, например, из-за ошибок в агротехнике рассада не прижилась. Однако владельцы учли недочеты, сделали выводы и продолжили работу.

Яркий пример трудолюбия и настойчивости – аксакал Турсунбай Арипов, заслуженный виноградарь. На 80 сотках земли он выращивает сорта винограда «Ризамат» и «Хусайн». После визита Президента в район

ВЕКТОР ПРЕОБРАЗОВАНИЙ

Минувший год стал отправной точкой для масштабных преобразований в Сайхунабадском районе. В ходе визита Президент республики определил комплекс мер по укреплению экономического потенциала региона и улучшению условий жизни сельчан. В рамках исполнения этих задач ведется целенаправленная работа.

На снимке: молодые сотрудники ОВД Сайхунабадского района. В первом ряду лейтенанты Отабек Журабеков (первый слева) и Элдор Бошмонов обсуждают пункты плана работы.

дело аксакала получило новый импульс: по инициативе инспектора профилактики были решены вопросы, связанные с поливом, удобрениями и приобретением техники. Десятки молодых людей

стали его учениками. Опыт Турсунбая Арипова, стабильно собирающего до 10 тонн винограда, вдохновил других: в махалле появилось еще 6 новых виноградников, а порядка двух десятков молодых

людей обрели стабильную занятость. Это, в свою очередь, способствовало укреплению правопорядка. Так, в прошлом году в махалле не совершило ни одного преступления, и она вошла в число

благополучных территорий района.

Большое внимание уделяется организации досуга молодежи. По инициативе РОВД и в соответствии с задачами, поставленными УВД области, район стал одним из лидеров по вовлечению молодежи в спорт. Созданы несколько волейбольных команд, районная спортивная школа стала базой для формирования женской сборной области.

– Без поддержки областного УВД и районного ОВД успехов достичь было бы невозможно, – подчеркивает тренер женской сборной области по волейболу Бойр Мамуров.

– Число занимающихся значительно возросло. Только в Сайхунабаде волейболом увлечены более тысячи юношей и девушек.

**Абдурахмон
МУСТАФОКУЛОВ,
соб. корр.**

Сырдарьинская область.

Аспект профилактики

НЕ ПРЕСТУПИТЬ ЧЕРТУ

С начала года в Самаркандской области зарегистрировано 29 преступлений, совершенных женщинами. Это на 21 процент меньше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Несмотря на снижение показателей, анализ ситуации свидетельствует о наличии ряда проблем, требующих системного подхода со стороны правоохранительных органов.

По словам заместителя начальника Управления профилактики правонарушений УВД области подполковника Нигоры Ёдгоровой, наибольшая доля среди женских преступлений приходится на кражи. В прошлом году преобладало мошенничество, однако сейчас кражи увеличились вдвое и составляют почти 40 процентов от общего количества действий, совершенных женщинами. Преимущественно они совершаются в городах. Причем нередко ими занимаются женщины, уже ранее привлекавшиеся к ответственности.

Второе место по распространенности занимает мошенничество, замыкает тройку – умышленное легкое телесное повреждение.

– Анализ показывает, что женская преступность наиболее выражена в городских населенных пунктах. Далее следуют Джамбайский и Иштыханский районы, – сообщила

подполковник. – Отмечается также рост правонарушений со стороны жительниц Ургутского, Кошрабадского и Пахтакийского районов.

Наиболее частыми их причинами становятся сложность самореализации, безработица.

С целью профилактики женской преступности инспекторы совместно с представителями махаллинских сходов граждан проводят адресную работу с населением. В ходе подворовых обходов выявлено более 7 тысяч проблемных ситуаций и 1 375 семей, находящихся на грани развода. Каждой семье была оказана соответствующая помощь.

Особое внимание уделяется защите жертв насилия. С начала года выдан 1 261 охранный ордер.

**Замира БАЛТАЕВА,
соб. корр.**

Самаркандская область.

www.postda.uz

t.me/postdaramsiy

www.facebook.com/postdaуз

www.instagram.com/postda_uz

 CHEMPTIONNING ONASI

HAR NE ISTARSEN, O'ZINGDIN ISTAG'IL

Bolaning iqtidorini ko'rish uchun mutaxassis bo'lish shart emas. Ota-onalar ham farzandlarining qobiliyatlarini mustaqil ravishda aniqlashi va hatto to'g'ri yo'naltirib, rivojlantirishi mumkin.

Lavhamiz qahramoni Nozima Umarova 33 yoshda. U bo'shang, uyatchan, nozikfe'l, odamovi bo'lgani uchun tengqurlariga qo'shila olmasdi. Bolalarcha sho'xlik, erkalik yo'q edi unda. Bir chekkada turib, ularni kuzatib turaverardi.

— Nozimani mabtagi ham o'zgartirilmadi, qaytanga o'ziga nisbatan ishonchi borgan sari yo'qolib borardi. Darslarga qiziqmas, o'qishni xohlamasdi, — deydi onasi Feruzaxon. — O'g'ilim sport to'garagiga qatnardi. Bir kuni qizim akasining sport kiyimlarini zavq-la tomosha qilayotganiga ko'zim tushib qoldi. «Nozima, sen ham akang bilan birga sportga qatnashasanmi?» deb so'rasam, ko'zlar porlab ketdi.

Ertasi kuniyoq ona qizini yetaklab, o'g'ilining murabbiysi Bahriiddin Luqmonovga olib boradi va holatni tushuntirib, gapining oxirida: «Menga champion kerak emas, o'ziga ishongan, irodali, o'zini himoya qila oladigan qiz tarbiyalab bersangiz bo'ldi», deydi. Murabbiy hali hammasi yaxshi bo'lishiga ishontirib, onani xotirjam qiladi.

Nozima o'z ustida ishlashdan charchamadi. Tinimsiz mashg'ulotlar, ustozining sa'y-harakatlari o'z mevasini ko'rsata boshladi. Lavhamiz qahramoni asta-sekin musobaqlarda ishtiroy etib, faxrli o'rinalni qo'lga kirita boshladi. Sportga shu darajada qiziqishi yuqori ediki, mag'lubiyat ham, g'alaba ham Nozimaga birdek kuch, shioat va keyingi janglar uchun ishtiyoyq berardi. Hatto yelkasidan olgan og'ir jarohat ham uni sportdan uzoqlashtira olmadi...

Tinimsiz mehnatlari tufayli mahoratini oshirib borgan Nozima Umarova qo'l jangi bo'yicha Osiyo championatida 2 marotaba, Yevropa championatida

1 marotaba shohsupaga ko'tarilgan bo'lsa, jahon championati da 2 marotaba, jahon kubogida 3 marotaba g'alabani qo'lga kiritdi. Qahramonimiz yutuqlari ortidan IIV Akademiyasiga imtiyozli ravishda o'qishga qabul qilindi.

— Bir kuni oshxonada kuymailanib yursam, ota-qiz nimtabassum bilan qo'llarida qo-g'oz ko'tarib kirib kelishdi, — deydi onasi.

— Qizing Ichki ishlar vazirligining Maxsus bo'linmasiga ishga kirmoqchi ekan, hamma imtihonlardan muvaffaqiyatli o'tibdi, bizning roziligidim kerak ekan, xolos», degandi, joyimda taxtadek qotib qoldim. Chunki otasi aynan shu xizmatda uzoq yillar ishlagan, kasb ma-shaqqatini butun oilamiz yaxshi bilamiz. Buning ustiga, qiz bolaga bu yo'halish qanchalar to'g'ri keladi... Boshim aylanib, o'tirib qoldim. Ochig'i, otasidan xafa bo'ldim ruxsat bergani uchun. U kishi esa: «Bo'ldi, endi kech. Buyruq chiqib bo'ldi, ertadan ish», dedi bamaylixotir. Noiloj ko'ndim...

Bugun Namangan viloyati IIB Tezkor vazifalarni bajaruvchi safarbar otryadi katta mutaxassis, katta serjant Nozima Umarova ishdan tashqari vaqtarda Namangan shahridagi Barkamol avlod sport majmuasida ham mashq'ulotlar olib boradi, ham yoshlarga sport sirlarini o'rgatib keladi.

— Uchala farzandimdan ham faxrlanaman, jamiyatda yuzimizni yorug' qilishga intilib, tinmay o'z ustida ishlashadi, — deydi lavhamiz qahramonining onasi. — Sog'lig'im sababli to'rt marotaba ope-ratsiya bo'ldim, hamma bolalarim doim yonimda parvona. Men bolalarimning orzulari, maqsadlari sari dadil qadam tashlayotganlarini ko'rib, muvaffaqiyatlaridan sevindim, tushunishga harakat qildim, qo'llab-quvvatladim.

— Otam iste'fodagi podpolkovnik Imomali Umarov uzoq yillar ichki ishlar organi tizimida ishlagan, hozirgi kunda pensiyada. Bolaligimdan otam men uchun qahramon edi, — deydi katta serjant Nozima Umarova. — Xizmat faoliyati tufayli uyga 15-20 kunlab ham kelmagan paytlari bo'lardi.

Sog'inib kutardik. Sariosyo, Andijon, Angren voqealarida qatnashib, Vatanimiz tinchligiga o'zining munosib hissasini qo'shgan. Bugungi kunda otamning ko'ksini II darajali «Shonsharaf» va «Mardlik» ordenlari hamda «Jasorat» medali bezab turibdi.

Onam haqida ham gapirmasam bo'lmaydi. Iqtidorimni to'g'ri yo'naltirgan va doim qo'l-lab-quvvatlab, kuch bag'ishlab turgan aynan onajonim bo'ladi. Bir gapni ko'p aytardi: kuchsizlar yarim yo'lda qoladi, kuchlilar oxirigacha olg'a boradi! Bu so'zlar men yiqlsam, yana qayta tik turishimga da'vat edi go'yo.

Ota-onamdan cheksiz minnatdorman. Ular bilan faxrlanaman.

Maqolaga nuqta qo'yarkanman, hazrat Navoiy bobomizning «Har ne istarsen, o'zingdin istag'il» satrlari yodimga tushdi. Darhaqiqat, katta serjant Nozima Umarova ham o'z xayollari haqiqatini o'zidan istadi va topdi.

**Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.**

Namangan viloyati.

 TEST

JAHL KELSA, AQL QOCHAR...

Jahidolik tabiatimizda uchrab turadigan va ba'zan yaqin kishilarimizni ranjitib qo'yishga olib keladigan odatdir. Agar bu qusur ha-yotingizda qanday o'rinn tutishini bilmuoqchi bo'lsangiz, quyida taqdim etilayotgan test savollariga javob qaytaring. To'plangan ballarga qarab o'zingizni, aniqrog'i, asablaringizni tekshirib ko'rish imkoniyatiga ega bo'lasiz.

1. Siz sabr-qanoatlimisiz?

ha; yo'q.

2. Mantiq hayotda yetakchi kuch ekanligiga ishonasizmi?

ha; yo'q.

3. Agar kimdandir norozi bo'lsangiz janjal qilishdan o'zingizni tiya olasizmi?

ha; yo'q.

4. Odamlarga yomonlik qilishga moyilmisiz?

ha; yo'q.

5. Tevarak-atrofdagilarning qaysidir fazilatingizga havasi kelapti, deb hisoblaysizmi?

ha; yo'q.

6. Vaziyat taqozo etganda qo'pollik qilasizmi?

ha; yo'q.

7. Detektiv kitoblar o'qishni, jangari va dahshatli filmlarni tomosha qilishni yoqtirasizmi?

ha; yo'q.

8. Birovlarni kamsitish, ular ustidan kulish odatingiz bor deb o'ylaysizmi?

ha; yo'q.

9. Hayotda siz umuman yoqtirmaydigan kishi bormi?

ha; yo'q.

10. Tevarak-atrofdagilar uchun yoqimsiz bo'lib borayotganingizni his etasizmi?

ha; yo'q.

11. Bolalaringizga nisbatan qattiqqo'lmisiz?

ha; yo'q.

12. Alamzadalik odatingiz bormi?

ha; yo'q.

13. Biror buyumni jahl bilan urib sindirish darajasida g'azabga tushasizmi?

ha; yo'q.

Endi to'plangan ballarni hisoblab chiqing. Har bir «ha» javobi 5, «yo'q» esa 0 ball bilan baholanadi.

65-25 ball

Siz tevarak-atrofdagilarga nisbatan jahdorsiz va o'z ustingizda nazoratni yo'qtgansiz. Siz bildirgan fikr-mulohazalar vaqt kelganda o'zgalar ni ranjitishi mumkinligini ko'rsatib turibdi. Haqiqatni odamlarga yetkaza olmasligingiz johilligingizdan dalolat berishini tasavvur ham etmaysiz. Tanishlar va yaqinlarining bilan ovozingizni baland ko'tarib, mensimay gaplashayotganingiz ularda sizga nisbatan salbiy fikrlarni yuzaga keltirishini bir o'ylab ko'ring. Balki tabiatingizdagagi bu qusurdan o'zingizda kulgi, hazil-mutoyibaga moyillik tug'dirgan holda xalos bo'lishga muvaffaq bo'larsiz.

Siz sofdil va tevarak-atrofdagilarga mehribon odamlar toifasiga man-subsiz. Insonlardagi ijobji fazilatlarni qadrlab, jamiyat taraqqiyotida muhim bo'lgan ma'nnaviy boylik, sevgi, haqiqatga ishonasi. To'g'ri, sizga maqsad yo'lida bajarilayotgan ishga o'zgalarni osonlikcha jalb etish xislati berilman. O'z ehtiroslarining jilovlay olishingiz tevarak-atrofdagilar xohishiga tez bo'ysunishingizga olib keladi. Shu bois, ko'p hollarda birovlar jahldorligining nishoni bo'lib qolasiz. Yelkangizga minib olishlariga aslo yo'l qo'yamng!

**Farhod AHMEDOV,
podpolkovnik.**

24-0 ball

AMIRNING «OQSAROY»I

yoxud oymonand yulduzlar saroyi haqida

«Sitorai Mohi Xosa» saroyi Buxorodagi mang'itlar sulolasining uch avlodiga mansubdir. Dastlabki binolar Nasrulloxon (1826–1860) va Muzaffarxon (1860–1885) hukmronligi davrida qurilgan. Abdulahadxon hukmronligi davri (1885–1910)da saroy hamda xushmanzara bog' barpo etilgan. Amir Olimxon hukmronligi davri (1910–1920)da esa yangi saroy qad rostlagan. Sitorai Mohi Xosa maydoni 6,7 hektar bo'lib, eski saroy, g'isht to'shalgan 3 hovli va ko'pgina xonalardan iborat. Bu yerdagi amir Muzaffarxon mehmonxonasi keng, baland zali, ikki tomondagи boloxonali ayvonlari, yevropacha eshik va derazalari bilan ajralib turadi. Uch qismga bo'lingan murabba tarhli xonani tashkil etuvchi Abdulahadxon xonasi bir-biriga qarama-qarshi joylashtirilgan va bir xilda bezatilgan ikki zal o'rtafiga baland supa orqali birlashtirilgan. Supanig g'arb tomoniga shohnishin taxt qo'yilgan. Eski saroy sharqidagi amir Olimxonning bosh qarorgohi

Binoga kiraverishda G'ozg'on marmidan ishlangan sher haykallari bor. Amir qabulxonasi dahlizi devorlari ganchdan naqshdor qilib bezatilgan. Oqsaroy ichkarisi Sharqning jumjimador nafis naqshlari, jozibador gullari bilan uyg'unlashgan. Devorning ko'zgulardan iborat bo'lishi va gulganchdan ishlangan bezaklarning ko'zni qamashtiradigan darajada oqligi xonani ko'rka qilib ko'rsatadi. Oqsaroy ikki yil mobaynida Usta Shirin Murodov boshchiligidan qurilib, pardozlangan. Yangi saroy rus muhandislari rahbarligida tiklangan. Qabulxona Yevropa uslubida biridan ikkinchisiga o'ttiladigan qilib qator joylashtirilgan. Yangi saroyning kiraverishi boqqa tutashgan. Bog'ning shimol qismida haram joylashgan. Shuningdek, g'arbida haram xizmatkorlari uchun kichik hovli bor. Ha-

–yangi saroyga ravoqli muhtasham darvoza o'rnatilgan.

Darvoza ustidagi ravoq O'rta Osiyo binolariga xos bo'Imagan shaklda ishlangan, yon qismlari sirlangan, to'q qizil, ko'k, gunafsha va havo rang koshin bilan qoplangan. An'anaviy sirkori parchinlar bilan birga, Rossiyanadan keltirilgan kafel qoplamlari (koshin)dan ham foydalilanilgan. Darvozaning tepe qismiga ganchdan guldon shaklidagi bezaklar ishlangan. Yog'ochdan qilingan ikki tabaqali darvozaga milliy naqshlar o'yilgan va mis gulmixlar bilan mustahkamlanib, nafis guldor zulfin ko'rka bag'ishlab turibdi. Darvozaxonadan tashqi hovliga o'tiladi.

Hovlining 3 tomoni ayvon bo'lib, darvozadan kirishda o'ng qo'lda kichkina favvora bor. Katta ayvon hovlining shimol tomonida, g'arb tomonida oqsaroy, janub tomonida esa oynavand ayvon, kutish xonasi va amirning qabulxonasi joylashgan.

ram 2 qavatlari va yarim doira shaklidagi qurilgan. Mahalliy me'morlik an'analarini o'zida saqlab qolgan. Bog'ning qoq o'rtafiga 8 xonali ko'shk bor. Uning xonalar 8 qirrali qilib qurilgan mehmonxona atrofida joylashgan. Oshxonaning devorlari tilla va kumush suvi yogurtirib bezatilgan. Ko'shkning janubida to'g'ri burchakli devori tokchali katta xona bo'lgan. Qolgan boshqa xonalar yotoqxona va xizmatkorlar uchun mo'ljallangan. Bog'ning janubida ikki qavatlari masjid, katta hovuz qurilgan (1917–1918). Hovuz kulrang G'ozg'on marmari bilan qoplangan. Binoning ichida uzun yo'lak bo'lib, xonalar faqat bir tomonidan shamollatilgan.

Sitorai Mohi Xosa xonim tarixiy manbalarda «Davron Xadichasi», «Zamon Bilqisi», «Bibi Oyposhsho» nomlari bilan ham atalgan. Otasi Xoja Mir Abdulloh bo'lib, u ashtarxoniy Abdulazizxon (1645–1681) va Subhonqulxon (1681–1702) davri-

da yashagan. 1711 - yil Ubaydulla-xon o'limidan keyin Buxoro xonligi taxtiga 10 yoshlar atrofidagi Abdulfayzxon o'tirgan. Ashtaroniyilar sulolasining amaldagi so'nggi hukmdori bo'lgan mana shu shahzoda Sitorai Mohi Xosa xonining o'g'li edi.

Yana bir tarixiy dalil. Sitorai Mohi Xosa saroyining sohiblari Amir Abdulahad ma'rifikat olami malikasining yettingchi, Amir Olimxon esa sakkizinchchi avlodni hisoblanadi. Ya'ni, u nasninasabda Amir Olimxon (1910–1920) ibn Amir Abdulahad (1885–1910) ibn Amir Muzaffar (1860–1885) ibn Amir Nasrullo (1827–1860) ibn Amir Haydar (1800–1826) ibn Shamsiyabonu binti Abdumo'minxon ibn Abdulfayzxon ibn Oyposhsho bibi (Sitorai Mohi) ko'rinishida Sitorai Mohi Xosa xonimga borib ulanadi. Demak, Amir Olimxon o'z yozgi saroyi nomini o'tmishtagi ma'rifikatpar momokalonini nomi bilan atagan. Shuningdek, XIX asrdagi mang'it hukmdorlari hayoti bilan bog'liq ba'zi marosimlarning Boloyi hovuzda o'tkazilishi ham, balki shundan dalolatdir.

Boshqa bir rivoyatda naql qilinishicha, Buxoro hukmdori amir Muzaffarxon (1826–1868) bog'ga bu nomni suyukli rafiqasi Sitorabonu sharafiga qo'ygan emish. Malika shunchalik go'zal bo'lgan ekanki, hatto osmondagи to'lin oy ham uylab yotgan sohibjamolga hasad bilan boqar emish. Afsuski, malika uzoq umr ko'rmay, podshohga bir o'g'il tug'ib bergach, vafot etibdi. Shundan keyin ayol zotiga qayrilib qaramagan Muzaffarxon yulduzdek yonib ketgan rafiqasi sharafiga

go'zal bir bog' yaratish va unga Sitorai Mohi Xosa, ya'ni oymonand yulduzlar saroyi nomini qo'yishga azm qilibdi.

O'sha davrda saroy uchun joy tanlashning ham o'zi bo'Imagan. Hukmdor barcha donishmandlari huzuriga chorlab, bo'lajak qasr uchun jazirama yozda salqin, qahraton qishda esa issiq bir jojni tanlashni buyuribdi. Ular bunday jojni aniqlash uchun Buxoroi Sharifning jahonning to'rt tomoniga qaratilgan to'rt darvozasida bittadan qo'yni so'yib osishni maslahat berishibdi. Samarqand darvozasiga osilgan qo'yning go'shti hammadan keyin buzilgani uchun amir hazratlari qasri shu darvozadan to'rt chaqirim tashqarida qurishga farmoyish beribdi.

Bular shunchaki bir rivoyatlar. Amalda esa yuqorida aytganimizdekk, Sitorai Mohi Xosa qurilishini Muzaffarxonning otasi Nasrulloxon boshlagan. Biroq qadimshunos olimlar bu joylarning mang'it hukmdorlaridan anche oldin ham jannatmakon bog' bo'lganligini taxmin qilishgan. Asosiy ishlar XX asrning boshida mang'itlar sulolasining so'nggi hukmdori Said Olimxon davrida olib borilgan.

Shunday qilib, amir Olimxon yozgi qarorgohni qurib tugatgach, shu yerda muqim yashab, davlatni boshqarish yumushlarini ham shu yerda bajargan. Chunki bu yerda xalqaro andazalarga mos sharoitlar yaratilgan edi.

Qisqasi, Sitorai Mohi Xosa saroyi Sharq me'morchilik san'atining XX asr boshidagi namunasi sifatida olamga mashhurdir. Undagi xalq amaliy san'ati namunalari qo'yilgan ko'rgazmalarni mahalliy va xorijiy sayohlar maroq bilan tomosha qilishmoqda.

Mirzoqul AHADOV tayyorladi.
Buxoro viloyati.

МАДАНИЙ ҲОРДИҚ

ГУЛЛАР ФЕСТИВАЛИНИНГ ЖОЗИБАСИ

Фаргона вилояти ички ишлар органларида хизмат қилаётган бир гурӯҳ ҳодимлар ва уларнинг оила аъзолари Наманган шаҳри марказидаги Бобур боғида ўтказилаётган 64-Халқаро гуллар фестивалида бевосита иштирок этишиди. Фестивал доирасида ташкил қилинган кўргазмалар, гул етишириш ва ландшафт дизайнни бўйича маҳо-

рат дарслари, фольклор ансамбллари ва ўзбек эстрадаси ўлдузларининг чиқишлари, миллий ҳунармандчиллик ва ҳалқ амалий санъати асарлари намойиши иштирокчиларнинг кайфиятини кўтариб, бир олам завқ улашди.

— Аёл киши табиатан гулларни яхши кўради. Мен ҳам ушбу ҳалқаро фестивалдан жуда завқ

олдим. Турфа гулларнинг жозибасини кўриб, ҷарчоқларим тарқалиб кетди, — дейди Қувасой шаҳар ИИБ ЖХХ ҲПБ хотин-қизлар масалалари бўйича катта инспектори, майор Гулшода Ўкта-мова.

Ўз мухбиришимиз.

ОДАМ САВДОСИ – ОЛАМ МУАММОСИ

КЎНГЛИНИ ҚУРУМ БОСГАНЛАР

«Ҳаёт гўёки ўрмон, унда фақат йиртқичлар яхши яшайди». Бадиий фильм қаҳрамони томонидан айтилган бу гап Маъмурага (исм ўзгартирилди) ёқиб тушди. Ўлаб кўрса, мазкур жумла қайси-дир маънода унинг турмуш тарзини ифодалар экан. Бинобарин, бўридек ҳаёт кечиряпти, бой-лик тўплаш, ўлжани қўлга киритиш илинжида ҳар қандай пасткашлиқдан қайтмайди, ҳеч кимни аямайди.

Айни шу феъли туфайли турмуш ўртоғи билан ажрашиди. Икки фарзанди бор, уларнинг тарбияси-га айтарли вақт ажратмаса-да, норасидаларини гуноҳу айбларининг қалқонига айлантирган: «Нима қилаётган бўлсам, шулар учун қиласман. Бошимда эрим бўлмас...».

Кисқаси, оиласи бузилгач, Маъмурда Россияга ишлар баҳонасида кетиб, фоҳишилик қила бошлади. Кўп ўтмай бебош аёлнинг қилмишлари тўғрисидаги гап-сўзлар у туғилиб ўсган Самарқанд вилояти Нарпай тумани Оқтош шаҳаррасига етиб келди. Шу боис маҳалласи томон шошавермайди, қайtsа ҳам таниш-билишлари билан юзлашмасликка ҳарарат қиласди.

Чунки ким билан гаплашмасин, улар кўзида ачиниш ёхуд нафратни сезади. Фақат ўзи каби кўнглини қурум босгандар орасидаги на хотиржам торади. Тўғрисини айтганда, теваракда-гиларнинг фикрига тупуриб қўйган. Фийбат қиласмиш-

син, бу гаплардан унга на фойда, на зарар бор. Аммо баъзида ўзини атрофидагилар билан солиштиrsa, юраги fazab ва аламга тўлади. Кейин қалбини чирмаган маҳзунликни, безовталикни

яхши биладиган «касби»-дан узоклашмасликка, яъни одам савдоси ва қўшмачилик билан шуғулланишга қарор қилди. Содда ёки йўлидан адашганларни мўмай пул топишларига ишонтириб, хорижга йўллади.

Буни эплаши тайин, муғомбирлик қўлидан келади. Қолаверса, одам савдосига алоқадор танишлари бор. Ўз «иш»ини очаман деса, улар ёрдам беришади. Фақат муайян улуш эвазига. Кисқаси, Ўзбекистонга қайтиб, ижтимоий тармоқ орқали хорижда ишлашга

қилди. Улар Самарқанд шаҳридан аэропортда учрашишга келишиб олдилар. Маъмурда жиной қилмиши охир-оқибат панжара ортига етаклашини яхши билгани учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳодимлари дикқатини тортмасликка ҳаракат қилди. Ҳусусан, Н.М. билан охирги дақиқаларгача юзма-юз кўришмади.

Бироқ Маъмуранинг телеграм гуруҳларида одам ёллашга оид ёзишмаларидан ички ишлар органлари ҳодимлари бошданоқ ҳабар топиб, уни кузатувга олишганди. Натижада Жиззах вилояти ИИБ ТҚҲ ЖҚБ ўЖҚБ одам савдосига қарши курашиш бўлинмаси катта тезкор вакили, майор Мурод Низомов бошчилигидаги тезкор гуруҳ Самарқанд шаҳридан аэропорт ҳудудида гумон қилинучини қўлга олди.

Мазкур жараёнда аёллардан авиачипта ва хорижга чиқишиб биометрик паспорти ашёвий далил тариқасида ҳужжатлаштириб олинди. Мазкур ҳолат юзасидан ўтказилган

суриширувлар давомида Маъмурда Жиззах шаҳрининг «Кимёғар» маҳалласида истиқомат қилувчи С.Ж.ни ҳам хорижга фоҳишилик қилиш учун жўнатмоқчи бўлгани аниқланди.

Гумон қилинучини дастлаб айбларидан тонди. Лекин тўплланган ашёвий далиллар ва гувоҳларнинг кўрсат-

малари қаршисида ожиз қолди. Энди миллатдошларини сотмоқчи бўлган кимса қилмишига яраша жазосини олади.

Бўлинма ҳодимлари томонидан жорий йилнинг ўтган даврида ушбу тоифадаги 6 та жиноят фош қилинган. Улар профилактик тадбирларни амалга оширишда ҳам фаоллик кўрсатяпти. Жумладан, одам савдосига қарши курашиш ва меҳнат масалалари бўйича худудий комиссия қошидаги тарғибот гуруҳи таркибida маҳалла фуқаролар йигинлари ҳамда темирийл бекатларида 100 дан ортиқ мулоқотлар ўтказишиган.

Шунингдек, оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларда чиқишлилар ташкил этилаётир. Но давлат ташкиллар билан ҳамкорликда 4 нафар одам савдоси қурбонига ҳуқуқий, тиббий ва психологик ёрдам кўрсатилиб, уларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида тикув ускуналари ажратилди.

Қолаверса, муқаддам одам савдоси жиноятини содир этган шахслар билан ҳам профилактик сұхбатлар ўтказиляпти. Туфуруқхоналар ҳам эътибор марказида. Яни, бу ердан далолатнома асосида олиб чиқилган чақалоқларнинг оилалари назоратга олинган. Хуллас, инсонни худди буюмдек пулламоқчи бўлганларнинг пайи қирқилаётир.

Алижон АБДУСАТТОРОВ,
ўз мухбиришимиз.
Жиззах вилояти.

ароққа чўқтиromoққа, тамаки тутини пардаси ортига бер-китмоққа интилади.

Маъмурда охирги пайтларда келажаги ҳақида ўлаб, ташвишга туша бошлади. Зоро, тез орада уни аёллик ҳусни тарқ этади. Кейин нима қиласди? Ҳалол меҳнат қилишга бўйни ёр бермаса керак. Шу боис ўзи

қизиқаётган аёлларни суриштира бошлади.

У Шароф Рашидов тумани «Гандумтош» маҳалласида яшовчи Н.М.ни кунига 300-400 АҚШ доллари топишига ишонтириб, аврай бошлади. Узоқ сафар хажратларини ҳам бўйнига олди. Н.М. рози бўлгач, самолётга чипта буюртма

QATIQ ISTE'MOLI UCHUN 10 SABAB

Qatiq A, E va B guruhi vitaminlari, kalsiy, magniy, fosfor va zarur aminokislotalarga boy bo'lib, inson organizmi uchun ko`pgina foydali xususiyatlarga ega. IIV Markaziy poliklinikasi shaxobcha shifokori Umida Saydaliyevaning tavsiyalari shu xususida.

**Kariyes-
dan forig' etadi.
Probiotiklar antikar-
iogen xususiyatga ega.
Shuning uchun muntazam
iste'mol qilingan qatiq kari-
yesga qarshi kurashishda
tengsiz yordamchiga aylan-
ishi mumkin. O'z samara-
dorligiga ko'ra, u ftor bi-
lan yuvish muolajasiga
tenglasha oladi.**

**Ovqat hazm qilish yaxshila-
nadi.** Qatiq foydali bakteriyalar
balansi tiklanishi va ovqat hazm
qilish jarayoni me'yorlashishiga
yordam beradi. Natijada qabziyat,
qorin dam bo'lishi yo'qoladi, bu esa
vazn tashlashga xizmat qiladi. Qatiq
sutga qaraganda oson o'zlashtirila-
di, ichaklar mikroflorasini me'yorga
soladi. Ushbu mahsulot ich bu-
zilganida, shuningdek, antibiotiklar
bilan davolanish kursidan so'ng
ijobiy samara beradi.

**Suyaklar yanada mustahkam
bo'ladi.** Tanani kerakli miqdorda
kalsiy bilan ta'minlash suyaklar
salomatligini yaxshilashning eng
samarali usullaridan biridir. Qatiq
mahsuloti suyak to'qimalarida
kalsiy yuqori darajada va yaxshi
o'zlashtirilishiga xizmat qiladi. Bu
suyak zichligi ortishiga olib kelib,
sinishlarning oldini olishga yordam
beradi.

**Allergiya va astma belgilari
yo'qolishi mumkin.** Qatiq ushbu
kasalliklar bilan bog'liq yallig'lanish
jarayonlarini to'xtatishi yoki sekin-
lashtirishi mumkin. Bu mahsulot
allergik bronxial astmani davolash
uchun yangi terapevtik imkoniyat
bo'lishi mumkin. Ayni paytda bu
borada o'rghanishlar davom etmoqda.

Immunitetni oshiradi. Qadim
zamonlardan qatiq biron kasallik
bilan og'igan bemor va sog'lig'i
zaif bolalarga bejiz buyurilmagan.
U ichaklarni zararli mikroblar tu-
shishidan himoya qilish xususiyat-
iga ega. Bundan tashqari, viruslar
bilan kurashish uchun qonda hi-
moyalovchi antitanachalar sintezini
rag'batlantiradi.

**Yurak-qon tomir tizimi mus-
tahkamlanadi.** Qatiq arterial qon
bosimini tushirib, taxikardiyani
bartaraf etishga yordam beradi.

Tavsiyalarga amal qilishdan oldin shifokor bilan maslahatlashing.

MING DARDGA DAVO KO'KATLAR

BROKKOLI

Brokkoli katta gul boshi va poyasiga ega sabzavot. U ozuqaviy moddalarga, jumladan, C va K vitaminlariga nihoyatda boy. Ushbu ajoyib sabzavot kalsiy, foliy kislotasi va fosforning ajoyib manbaidir.

Brokkoli sulforafanga boy bo'lib, u sizning bakterial ichak florangizni yaxshilaydi hamda saraton va yurak-qon tomir kasalliklari xavfini kamaytiradi. Uning tarkibidagi sulforafan hatto autizm alomatlarini kamaytirishi mumkinligi isbotlangan.

KARAM

Karam kalsiy va A, B 9 (foliy kislotasi) va C vitaminlarining yaxshigina manbaidir. Boshqa yashil bargli sabzavotlar qatorida,

u K vitaminining eng yaxshi manbalaridan biridir. K vitamini qonning ivishida muhim rol o'ynaydi. Bundan tashqari, u suyakni mustahkamlashda ham katta ahamiyatga ega.

ISMALOQ

Ismaloq mashhur yashil bargli sabzavot bo'lib, sho'rvalar, souslar, kokteyllar va salatlar kabi turli xil taomlarda keng qo'llaniladi. Uning ozuqaviy qiymati nihoyatda boy. Unda K vitamini, marganes, foliy kislotalari mavjud. Uning tarkibidagi foliy kislotasi qizil qon hujayralarini ishlab chiqarishda va homiladorlik paytida asab kasalliklarining oldini olishda muhim rol o'ynaydi.

Ismaloq organizmning turli vitaminlar, foliy kislotasiga bo'lgan ehtiyojini qondirish uchun zarur muhim sabzavotdir.

**Ulug'bek NODIROV,
Sirdaryo viloyati IIB
Tibbiyot bo'limi shifokori.**

www.postda.uz

t.me/postdarasmii

www.instagram.com/postda_uz

ТЕРМИНЫ, КОТОРЫЕ ВАЖНО ЗНАТЬ

Развитие технологий, расширение сферы интернета, использование новых понятий при общении актуализируют знание современной терминологии цифровой среды.

Доксинг

Что это: незаконный сбор и распространение личной информации человека (адрес, номер телефона, место работы и т.д.) без его согласия.

Где встречается: в соцсетях, при конфликтах в интернете и т.д.

Почему опасно: может перерасти в реальные угрозы.

Фейспарсинг

Что это: сбор биометрических данных человека (например, с фотографий) без его разрешения.

Где встречается: используется в мошенничестве и т.д.

Груминг

Что это: установление доверительных отношений взрослым с ребенком в интернете с целью последующего насилия.

Где встречается: в играх, мессенджерах, чатах.

Флешмоб-угроза

Что это: опасные интернет-задания и «челленджи», к которым подключаются дети и подростки.

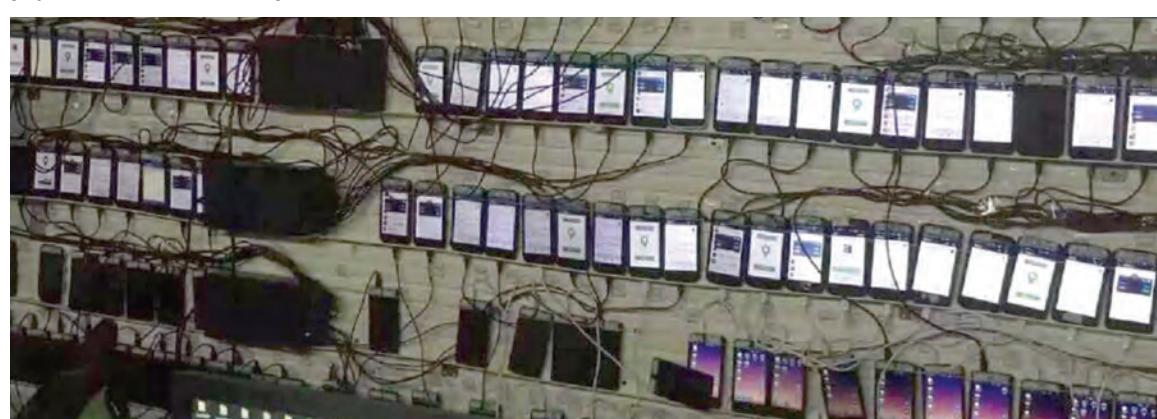
Опасность: в некоторых случаях могут использоваться для провокаций, организации нарушения общественного порядка.

Что это: скрытые интернет-платформы, где происходят нелегальные преступные сделки.

Доступ к ним есть у организованной преступности.

Дипфейк

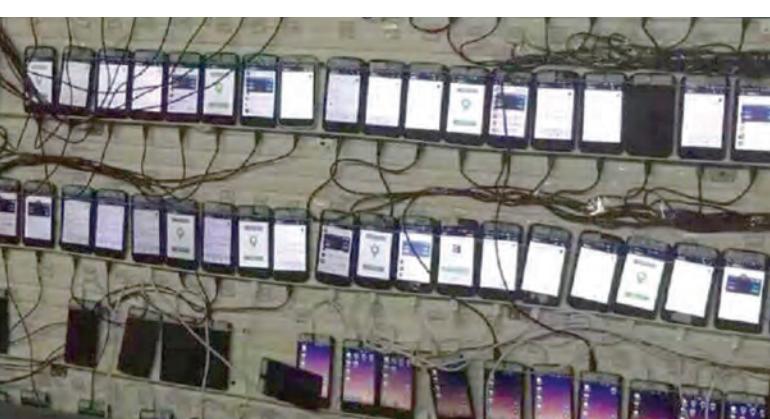
Что это: поддельные видео и аудио, где лицо человека или его голос сымитированы с помощью

Киберсталкинг

Что это: преследование человека в интернете – слежка за его действиями, угрозы, взлом аккаунтов.

Подготовила Юлия ЧАЙКИНА.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ (9 - 15 июня)

Күй. Ишда ҳам, шахсий ҳаётда ҳам кўпроқ изланишда бўлинг, имкон қадар такомиллашиш ва ривожланиш сари интилинг. Ҳамкаслар орасидан муносаб дўстларни топиш асосий мақсадингиз бўлсин, шунда ишдаги кўпгина масалаларнинг ҳал этилиши муваффақиятли кечади.

Бузоқ. Бу давр расмий ишлар учун жуда қулайдир. Бироқ ўзингизни кўп уринтирманг. Яқин инсонларга ёрдамингиз керак бўлади. Ҳамма ишга сабр-тоқат билан ёндашинг, пайшанбага бориб бизни қийнаётган барча масалалар ўз ечимини топади.

Эгизаклар. Бу ҳафтада ижодий ишлар билан банд бўласиз. Бир талай тушунмовчилик ва кўнгилсизликлар ортда қолади. Ҳафтанинг биринчи ярми иккинчисига қараганда хотиржам кечади. Дам олиш кунлари яқинларнинг хонадонида меҳмон бўлинг.

Қисқичбақа. Жанжаллашган ёки аразлашган инсонлар билан ярашиш учун ўзингизда куч топинг. Келиб тушиши кутилаётган даромад кайфиятингизга ижобий таъсир кўрсатади. Дам олиш кунларини сокин муҳитда ва тоза ҳавода ўтказишига ҳаракат қилинг.

Арслон. Ҳафта бошида амалга оширилган таваккалчилик кўпинча омад олиб келади. Факат шошма-шошарликка йўл қўйманг. Бу ҳафта можаролар, келишмовчиликлар ва баҳс бойлашлардан йироқ туринг. Дам олиш кунлари оила аъзоларнинг билан табиат қўйнида сайр қилинг.

Паризод. Бу ҳафтани янги ишларни режалаштириш учун сарфланг. Имкониятларнингиздан келиб чиқиб, мухтожларга хайр-эхсон қилинг, ҳамдардлик ва марҳамат кўрсатинг. Бу сизни шахс сифатида юксалтиради. Иш фаолиятингиз билан хотиржам шуғулланинг, оиласидаги ижобий муҳитни сақлаб қолишига ҳаракат қилинг.

Тарози. Бу ҳафта ўзингизга вақт ажратиш учун қулай пайтдир. Ишда рағбатлантириш олиш ёки лавозимингиз кўтарилиши эҳтимоли юксак. Лекин ҳиссиятга берилиб, хатога йўл кўйишидан эҳтиёт бўлинг. Шунинг учун ҳар бир иш-ҳаракатни яхшилаб ўйлаб кўриб, сўнгра амалга оширинг. Дам олиш кунларини имкон қадар оила даврасида ўтказинг.

Чаён. Бу ҳафтада оила ва иш ўртасида танлов юзага келгудек бўлса, оиласидаги мажбуриятларга кўпроқ аҳамият қаратинг. Яқинларнинг хизматдаги муаммоларни ҳал этишига ёрдам беради. Улар сиз учун нафақат уйда, балки касбий фаолиятда ҳам таянч бўла олади.

Үқотар. Ҳафта бошида кайфиятингиз тушиши, умид ва ишончингиз сўниши мумкин. Лекин пайшанба кунидан бошлаб янги лойиҳалар учун омадли онлар кириб келади. Шу кунларда иш фаолиятингиз ва молиявий масалаларга эътибор қаратинг.

Тоғ эчкиси. Яқин инсонлар билан муносабат бузилмаслиги учун жаҳл ва ғазабга эрк бермай, ақл билан иш юритинг. Бу шунчаки ўткинчи давр бўлиб, тез орада ҳаммаси изига тушиб кетади. Бу ҳафта йирик сарф-харажатларни четга суруб туринг. Ҳафта сўнгидаги ўйдан ташқарига чиқиб, табиат қўйнида мароқли ҳордиқ олинг.

Қовға. Шу пайтгача тўпланиб қолган барча ишларни ҳафта давомида ҳал этишига ҳаракат қилинг. Вақт ўтиши билан уларни бажариш қийинчилик түғдириши мумкин. Ўзингиз учун вақт ажратинг, масалан, оқшомлари сайрга чиқинг, дам олиш кунлари мароқли дам олинг.

Балиқ. Бу ҳафтада режалаштирилган муҳим иш учрашувлари муваффақиятли кечиб, бизнес ва шахсий ҳаётда кўпгина ижобий натижаларга эришасиз. Сафарлар, саёҳатлар ва янги иш бошлаш учун ҳам қулай давр. Ҳафтанинг сўнгги кунларини оила даврасида яқинларнинг билан ўтказинг.

SIROJ – JAHON CHAMPIONI

30-may – 1-iyun kunlari Turkiyaning Bursa shahrida qo'l jangi bo'yicha Jahan championati bo'lib o'tdi.

Dunyoning 32 ta davlatidan qariyb 400 nafr sportchi ushbu musobaqada g'oliblik uchun kurash olib bordi. Murosasiz kechgan bahslarda respublikamiz vakillari munosib ishtirok etib, umumjamoa hisobida birinchi o'rinni qo'lga kiritdilar.

G'oliblar orasida Jizzax viloyati IIB JXX YHXB xodimi, safdor Siroj Nazarmatov ham bor. U o'zini himoya qilish yo'nalishida 90 kilogramm vazn toifasida oltin medal sohibi bo'ldi.

Hamkasbimizni chin dildan muborakbos etib, kelgusi xizmat va sport faoliyatida yanada ulkan zafarlar tilab qolamiz!

O'z muxbirimiz.

Jizzax viloyati.

Navoiy viloyati

BIZ DONORMIZ!

Qashqadaryo viloyati

«Yoshlar oyligi» doirasida barcha ichki ishlar or ganlarida ma'naviy-ma'rifiy, harbiy-vatanparvarlik hamda xayriya aksiyalari tashkil etilmoqda. Xusu-

san, Xalqaro donorlar kuni munosabati bilan «Bor mehrimiz senga, bolajon!» shiori ostida donorlik aksiyasi ham o'tkazildi.

MUASSIS: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ICHKI ISHLAR VAZIRLIGI

Bosh muharrir

polkovnik
Bernora SADIKOVA

Bosh muharrir o'rningbosarlari

podpolkovnik Azizjon FAYZIYEV
mayor Aziza BOHODIROVA

Navbatchilar

Shuhrat RO'ZIYEV
Radik TUMPAROV

Mas'ul muharrir

Erkin SATTOROV

Veb-dizaynerlar

Zokir BOLTAYEV
Ilhom JUMANOV
Akbar BOLTAYEV

Fotomuxbirlar

Abu KENJAYEV
Ikrom HASANOV

TELEFONLAR:

71-231-33-88;

Obuna masalalari bo'yicha:

71-231-38-74;

97-420-89-24

Web-site: www.postda.uz

E-mail: info@postda.uz

ISSN 2010-5355

Tahririyat hisob raqami h/r

23402000300100001010.

Bank kodи 00014.

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va
moliya vazirligi g'aznachiligi.

Shaxsiy h/v

470010860262877031101179001

STIR 200637499.

Gazeta O'zbekiston matbuot va
axborot agentligi tomonidan
2020-yil 13-yanvarda 0120-raqam
bilan ro'yxatga olingan.

Manzilimiz: 100070, Toshkent shahri,
Shota Rustaveli 1-berk ko'chasi 9-uy.

Buyurtma № 1510.

Bosilish – ofset usulida.

Bichimi – A3.

Hajmi – 6 bosma taboq.
45494 nusxada chop etildi.

Obuna raqamlari:

Yakka tartibda – 180.

Tashkilotlar uchun – 366.

Bosishga topshirish vaqt – 22.00.

Bosishga topshirildi – 21.00.

Sotuvda kelishilgan narxda.

«Kolorpak» MCHJ bosmaxonasida
chop etildi.

Korxona manzili: 100206

Yunusobod tumani,
Yangishahar ko'chasi 1st-uy.